

Afghanistan

Medborgarskap, folkbokföring och identitets-
handlingar

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärlds-
analys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets
Nationella samordningsavdelning. Migrationsverkets system för landinformation,
Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Afghanistan – Medborgarskap, folkbokföring och identitetshandlingar

2020-09-22, version 2.1

Rapporten är utgiven av Nationella samordningsavdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2020.

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1	Om rapporten.....	5
2	Inledning.....	5
3	Medborgarskap.....	6
3.1	Afghanskt medborgarskap.....	6
3.2	Lagstiftning kring förvärv och förlust av medborgarskap.....	7
3.2.1	Barn	7
3.2.2	Förvärv av medborgarskap.....	7
3.2.3	Dubbelt medborgarskap	8
3.2.4	Förlust av medborgarskap.....	8
3.2.5	Statslösa.....	8
4	Folkbokföring.....	9
4.1	Folkräkning och befolkningsundersökningar.....	9
4.2	Ansvarig myndighet för befolkningsregistrering samt utfärdande av <i>tazkira</i>	10
4.3	Gamla familjeregister	11
4.4	Ambitioner att registrera befolkningen.....	11
4.4.1	Befolkningsdata – ett politiskt känsligt område.....	12
4.4.2	Databaser och digitalisering av gamla register.....	12
5	<i>Tazkira</i> (nationellt identitetsdokument).....	13
5.1	Allmänt om <i>tazkiran</i> och dess betydelse.....	13
5.2	Olika typer av <i>tazkiror</i>	14
5.2.1	"ACCRA- <i>tazkiran</i> "	14
5.3	Uppgifter i pappers- <i>tazkiran</i>	15
5.3.1	Giltighetstid och förnyelse av uppgifter (pappers- <i>tazkiran</i>).....	16
5.3.2	Bruk av efternamn.....	16
5.3.3	Födelsedatum och födelseort.....	16
5.4	Krav för pappers- <i>tazkira</i> , utfärdandeprocedurer, plats för ansökan	17
5.4.1	Barn och <i>tazkira</i> – personlig inställelse, krav på underlag.....	18
5.4.2	Ny ansökan vid förlust/förstörelse av <i>tazkira</i>	19
5.5	Den nya e- <i>tazkiran</i>	19
5.5.1	Bakgrund till e- <i>tazkiran</i>	19
5.5.2	Var kan man ansöka om e- <i>tazkira</i> ?	19
5.5.3	Uppgifter i e- <i>tazkiran</i>	20

5.5.4 Ansökningsprocess, krav och ID-kontroll	20
5.6 Falsa <i>tazkiror</i>	21
5.7 <i>Tazkira</i> -innehav hos olika grupper	22
5.7.1 Skillnad hos män respektive kvinnor.....	22
5.7.2 Internflyktingar och återvändande från utlandet	22
5.7.3 Marginaliserade jat-grupperns möjlighet till <i>tazkira</i>	23
6 Passhandling	23
6.1 Allmänt om utfärdande av pass.....	24
6.2 Den nya passprocessen - maskinläsbara pass (MRP).....	24
6.2.1 Undantag från <i>tazkira</i> -krav vid passansökan för afghaner i Iran	25
6.3 Handskrivna pass	26
6.4 Passutfärdande vid Afghanistans ambassad i Stockholm	26
6.4.1 Passutfärdande för afghaner i Europa och Turkiet.....	27
6.5 Uppgifter i passhandlingar.....	27
6.5.1 Maskinläsbara pass (e-pass).....	27
6.5.2 Handskrivna pass.....	27
6.6 Pass till minderåriga	28
6.7 Register över passhandlingar	28
7 Andra officiella dokument	28
7.1 Födelsebevis.....	28
7.2 Äktenskapsbevis.....	29
7.2.1 Registrering samt utfärdande av äktenskapsbevis.....	29
7.3 Dödsattest	30
8 Integritetshotande faktorer och andra svårigheter.....	31
8.1 Korruption, kapacitets- och kompetensproblem.....	31
9 Konsekvenser av dokumentlöshet.....	32
Summary.....	32
Källförteckning.....	34
Elektroniska källor.....	34
Muntliga källor	37
Bilaga 1. Exempel på <i>tazkiror</i>	38

1 Om rapporten

Denna rapport utgör en uppdatering av en tidigare rapportversion (1.1), vilken publicerats av Lifos, Migrationsverkets dåvarande expertorgan för land- och omvärldsanalys, vars verksamhet sedan 1 maj 2019 istället ingår i den nya funktionen Migrationsanalys.

Version 2.0 har framförallt uppdaterats i de avsnitt som rör befolkningsregistrering, digitalisering av befolkningsregister samt information kopplad till den nationella identitetshandlingen *tazkira*.

Kapitel 3, 7 och 9 (medborgarskap; andra officiella dokument; konsekvenser av dokumentlöshet) har inte genomgått någon uppdatering i version 2.0 eller version 2.1

Migrationsanalys har i uppdateringen (2.0) också försökt få med detaljinformation som efterfrågats av prövningsverksamheten. Det rör exempelvis information relaterad till *tazkira* och *tazkira*-utfärdande, krav för passutfärdande för afghaner i Iran samt passutfärdande vid det afghanska generalkonsulatet i Bonn för afghaner som vistas i Europa samt Turkiet.

Uppdateringen (2.0) bygger i stor utsträckning på intervjuer som under 2019 och 2020 genomförts med initierade källor i Kabul. I version 2.1 har ett mindre stycke information tagits bort med anledning av att det finns indikationer på att informationen inte stämmer.

Tidigare versioner

Version	Titel	Datum	Lifos rapportnummer
1.0	Afghanistan – Medborgarskap, folkbokföring och identitetshandlingar	2016-12-21	38706
1.1	Afghanistan – Medborgarskap, folkbokföring och identitetshandlingar	2018-01-24	40804
2.0	Afghanistan – Medborgarskap, folkbokföring och identitetshandlingar	2020-02-25	44055

2 Inledning

Afghanska myndigheter har på senare år lagstiftat och initierat en rad åtgärder i syfte att förbättra arbetet med befolkningsregistrering i landet. Åtgärder har vidtagits för att öka det låga antalet registrerade födselar, och efter stor fördröjning har också utfärdandet av den elektroniska *tazkiran* (*e-tazkiran*) påbörjats under 2018. Den traditionella pappers-*tazkiran* är dock alltjämt den dominerande typen av *tazkira* som utfärdas i landet. Det sker även ett intensivt arbete med digitalisering av gamla manuella *tazkira*-register, och afghanska myndigheter har sedan 2012 också infört nya maskinläsbara pass vars data samlas i ett digitalt register.

Trots denna positiva utveckling så återfinns fortsatt stora brister i arbetet med befolkningsregistrering. Någon fullständig folkräkning har aldrig genomförts i landet, bland annat på

grund av säkerhetsläget. Afgghanska myndigheter utfärdar fortsatt i stor utsträckning den enkelt beskaffade pappers-*tazkiran*, vilken utgör den viktigaste nationella identitetshandlingen som också ligger till grund för utfärdande av andra handlingar, så som exempelvis pass. Cirka 40 procent¹ av befolkningen uppskattas dock sakna *tazkira*, och endast en liten andel av de barn som föds registreras i enlighet med vad som föreskrivs i afgghansk lagstiftning. Korrupsionsproblemen är också mycket utbredda inom den afgghanska statsförvaltningen vilket öppnar för möjligheten att skaffa sig handlingar på ett otillåtet sätt.

All information om det afgghanska regelverket kring befolkningsregistrering samt procedurer och utfärdande av olika dokument bör därför ses i ljuset av kunskap om landets korrupsionsproblem samt de kapacitetsproblem som återfinns inom den afgghanska statsförvaltningen efter decennier av krig. Det ska också betonas att det finns relativt lite information om afgghanska identitetshandlingar i öppna källor på nätet, och utöver den diskrepans som kan finnas mellan lagstiftning och praktisk tillämpning så återfinns också en del motstridig information om både regelverk och tillämpning, vilket också måste beaktas.

3 Medborgarskap

Detta kapitel har inte uppdaterats sedan version 1.0.

3.1 Afgghanskt medborgarskap

Afgghanistans första medborgarskapslag antogs 1936.² En ny lag kungjordes 1986 vilken sedan reviderades under Taliban-styret i juni 2000.³

De två lagarna bygger på samma principer och mycket av innehållet är identiskt. Det finns också betydande skillnader, bland annat regleringen av barns medborgarskap (se avsnitt 3.2.1). Lagen från år 2000 är mer detaljerad och reglerar frågor som var oreglerade i lagen från 1936.⁴

Det råder viss oenighet om vilken lag som gäller, men enligt United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) är det lagen från 2000 som gäller och lagen från 1936 är upphävd.⁵ Även en afgghansk jurist som Landinfo varit i kontakt med gör bedömningen att det är lagen från 2000 som är den gällande.⁶ I denna rapport refereras därför till medborgarskapslagen från 2000.

Medborgarskapslagen fastställer att en medborgare i Afgghanistan är den som har varit medborgare i landet före upprättandet av denna lag, eller förvärvar medborgarskap i landet i enlighet med bestämmelserna i denna lag (artikel 4). En medborgare av Afgghanistan som är

¹ Landinfo, *Temanotat Afgghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, 2016-10-20, s. 6, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38355>

² *Law of Citizenship in Afgghanistan* [Afgghanistan], 1936-11-06, <http://www.refworld.org/docid/42d63de34.html>

³ *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afgghanistan* [Afgghanistan], 2000-06-24, <http://www.refworld.org/docid/404c988d4.html>. Se kommentarsfältet.

⁴ Landinfo, *Respons: Afgghanistan: Krav til foreldres samtykke ved søknad om statsborgerskap for barn*, 2015-01-27, s.1, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38363>

⁵ *Law of Citizenship in Afgghanistan* [Afgghanistan], 1936-11-06. Se kommentarsfältet.

⁶ Landinfo, *Respons: Afgghanistan: Krav til foreldres samtykke ved søknad om statsborgerskap for barn*, s.1

bosatt utomlands förlorar inte sitt afghanska medborgarskap och står under beskydd av Afghanistan (artikel 5 och 6(1)).⁷

Den afghanska konstitutionen från 2004 fastställer i artikel 4 att nationen Afghanistan ska bestå av pashtuner, tadjiker, hazarer, uzbeker, turkmener, balucher, pashaier, nuristanier, aimaker, araber, kirgizer, qizilbasher, gujarer, brahuer och andra stammar, samt att ingen individ av nationen Afghanistan ska berövas sitt medborgarskap.⁸ Det är oklart vilka övriga stammar som avses i artikel 4. Det finns emellertid nomadiska grupper (stammar) som har saknat dokumentation och av myndigheterna betraktats som statslösa (se avsnitt 3.2.5 och 5.7.3).

3.2 Lagstiftning kring förvärv och förlust av medborgarskap

Medborgarskapslagen fastställer i artikel 9(1) att frågor som rör förvärv och förlust av medborgarskap måste följa islams principer.⁹ Lagstiftningen ställer dock inga krav på att man måste bekänna sig till islam för att erhålla medborgarskap.¹⁰

3.2.1 Barn

Afghanistan tillämpar både jus sanguinis eller härstamningsprincipen (medborgarskap bestäms av biologiska föräldrars medborgarskap) och jus soli eller territorialprincipen (medborgarskap bestäms av födseln på ett lands territorium oavsett föräldrarnas medborgarskap).¹¹

Medborgarskapslagen fastställer bland annat att ett barn av afghanska föräldrar anses vara afghansk medborgare oavsett om föräldrarna vid barnets födelse är bosatta inom eller utanför afghanskt territorium (artikel 9 (2)).¹²

Vidare stipuleras i artikel 12 att ett barn som föds i landet, och vars föräldrar inte har tillgång till handlingar som styrker deras medborgarskap, kan erhålla medborgarskap i Afghanistan.¹³

Emellertid överförs medborgarskap till ett barn från en fader med afghanskt medborgarskap. Födelse i landet eller att enbart modern är afghansk medborgare är inte tillräckligt. Adoption är inte juridiskt erkänt.¹⁴

Om en eller båda föräldrar fransäger sig sitt afghanska medborgarskap, påverkar det inte barnets medborgarskap (artikel 26 och 27).¹⁵

3.2.2 Förvärv av medborgarskap

Enligt medborgarskapslagen kan personer över 18 år som bott i landet i minst fem år och inte har något kriminellt förflutet ansöka om medborgarskap (artikel 15).¹⁶

⁷ *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24

⁸ *Constitution of Afghanistan*, [inofficiell översättning], 2004-01-03, <http://www.refworld.org/docid/404d8a594.html>

⁹ *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24

¹⁰ US Department of State, *2015 Report on International Religious Freedom - Afghanistan*, 2016-08-10, <http://www.refworld.org/docid/57add8aec.html>

¹¹ DLA Piper, *Birth registration - Phase two: A comparative report prepared for UNICEF*, maj 2016, s. 3, <http://www.dlapiperprobono.com/export/sites/pro-bono/downloads/pdfs/UNICEF-Birth-Registration-Phase-2-Report-May-2016....pdf>

¹² *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24

¹³ Ibid.

¹⁴ US Department of State, *2015 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 2016-04-13, <http://www.refworld.org/docid/5711040d4.html>

¹⁵ *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24

¹⁶ *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24

En utländsk kvinna vars make är medborgare i Afghanistan erhåller inte automatiskt afghanskt medborgarskap enligt medborgarskapslagen. I enlighet med artikel 18 kan hon ansöka om det skriftligt. Om hustrun beviljas medborgarskap, kommer barnen från ett sådant äktenskap att omfattas av bestämmelserna i artikel 9 i samma lag. Detsamma gäller vid ett äktenskap mellan en kvinnlig afghansk medborgare och en utländsk man.¹⁷

Även artikel 30 i medborgarskapslagen fastställer att en afghansk medborgare som lagstridigt förvärvar ett utländskt medborgarskap inte förlorar sitt afghanska medborgarskap men står då inte längre under Afghanistans beskydd och kan utlämnas till annat land.¹⁸

3.2.3 Dubbelt medborgarskap

Enligt artikel 7 i medborgarskapslagen är dubbelt medborgarskap inte tillåtet.¹⁹

Det finns dock viss motstridig information kring dubbelt medborgarskap. Rapporteringar i media pekar på att många välutbildade afghaner som flytt landet på grund av politisk instabilitet och krig har medborgarskap i ett annat land, bland annat flera nominerade kandidater till afghanska kabinettet.²⁰ Afghanistans konstitution (artikel 72) föreskriver emellertid att ministrar endast får inneha afghanskt medborgarskap.²¹ Några av dessa kandidater till kabinettet har därför, för att kunna kvarstå som nominerade, av sagt sig sitt dubbla (utländska) medborgarskap.²²

3.2.4 Förlust av medborgarskap

Enligt artikel 4 i den afghanska konstitutionen kan ingen afghansk medborgare fråntas sitt medborgarskap. Även om en person begått ett brott stipuleras i artikel 28 i samma lag att ingen ska fråntas sitt medborgarskap eller dömas till inhemsk eller utländsk exil.²³

Medborgarskapslagen fastställer att en afghansk kvinna eller man inte förlorar sitt afghanska medborgarskap vid giftermål med en utlänning (artikel 28).²⁴

Enligt artikel 31 i medborgarskapslagen kan medborgarskap anses förverkat vid åtal för förräderi mot landet och nationen, eller vid tjänst i en armé av en stat som befinner sig i krig med Afghanistan.²⁵

3.2.5 Statslösa

Medborgarskapslagen stipulerar att barn födda i Afghanistan till föräldrar med icke fastställt medborgarskap kan erhålla medborgarskap (artikel 12). Vidare kan personer utan fastställt medborgarskap vid giftermål med en afghan erhålla afghanskt medborgarskap (artikel 19).²⁶

¹⁷ *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Reuters, *Afghan parliament rejects cabinet nominees over dual citizenship*, 2015-01-21, <http://www.reuters.com/article/us-afghanistan-cabinet-idUSKBN0KU1WH20150121>, och Khaama Press, *Dual citizenship an 'excuse' for barring Afghan Cabinet nominees*, 2015-01-22, <http://www.khaama.com/dual-citizenship-an-excuse-for-barring-afghan-cabinet-nominees-8973>

²¹ *Constitution of Afghanistan*, 2004-01-03

²² Khaama Press, *Dual citizenship cancellation of three nominee ministers confirmed: MOFA*, 2015-01-24, <http://www.khaama.com/dual-citizenship-cancellation-of-three-nominee-ministers-confirmed-mof-28057>

²³ *Constitution of Afghanistan*, 2004-01-03

²⁴ *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24

²⁵ Ibid.

²⁶ *Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24

Se vidare i avsnitt 5.7.3 om vissa grupper som har haft problem med att tillerkännas medborgarskap samt kapitel 9 om konsekvenser av dokumentlöshet.

4 Folkbokföring

Bristande folkbokföring och decennier av konflikt med stora folkomflyttningar som följd gör uppgifter om den afghanska befolkningens storlek osäkra. Enligt olika uppskattningar beräknades landet under 2014 inneha en befolkning på mellan 32 och 34 miljoner invånare.²⁷ Afghanistanens dåvarande centrala statistikorgan CSO (Central Statistics Organization) beräknade dock den totala befolkningens mängd till cirka 29,2 miljoner under 2016-17.²⁸ Fortsatta brister i befolkningsregistrering och central statistik innebär att endast en liten andel av de som föds och dör registreras nationellt.²⁹

4.1 Folkräkning och befolkningsundersökningar

Den första och enda folkräkning som skett i Afghanistan genomfördes 1979. Den förblev dock ofullständig på grund av säkerhetsläget i landet. I 2001 års Bonnöverenskommelse, där man efter den USA-ledda invasionen av Afghanistan drog upp riktlinjer för ett framtida interimstyre av landet, anhölls det om FN-stöd för genomförande av en ny folkräkning innan 2008 års utgång. Denna folkräkning har dock ännu inte kunnat företas. Afghanska myndigheter, med stöd av FN:s befolkningsfond (UNFPA), genomförde dock en omfattande listning av landets hushåll under åren 2003-2005, och denna listning har jämte 1979 års folkräkning sedan varit utgångspunkt för senare uppskattningar av befolkningen.³⁰ Som ett alternativ till den uteblivna folkräkningen 2008 har afghanska myndigheter också genomfört sociodemografiska ekonomiska undersökningar (SDES)³¹ i ett antal provinser och man har som målsättning att ha utfört detta i samtliga provinser 2018.³² SDES är ett fortlöpare projekt som drivs av CSO med stöd av UNFPA, och som syftar till att samla in socioekonomisk och demografisk information för att kunna tillhandahålla data och statistik för exempelvis planering, forskning och beslutsfattande. Man samlar bland annat in data om utsatta grupper samt data för att kunna ta beslut om utvecklingsprogram och humanitärt bistånd.³³

²⁷ Utrikespolitiska institutet, Landguiden, *Afghanistan*, Avsnitt: Befolkning och språk.

²⁸ Central Statistics Organization (CSO), *Analysis of population projections 2016-17*, <http://www.cso.gov.af/en/page/demography-and-socile-statistics/demograph-statistics/3897111>

²⁹ United Nations Population Fund (UNFPA), *Country Programme Action Plan 2015-2019 between the government of the Islamic Republic of Afghanistan and the United Nations Population Fund*, 2015-02-08, s. 5, http://afghanistan.unfpa.org/sites/asiapacific/files/pub-pdf/UNFPA-GOIRA-CPAP-2015-2019-EN_0.pdf

³⁰ Afghanistan Analysts Network (AAN), *An Afghan Population Estimation*, 2012-07-07, s. 1f, http://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/downloads/2012/09/22_Pinney_An_Afghan_Population_Estimation.pdf

³¹ Förkortningen står för Socio-Demographic and Economic Surveys.

³² UNFPA, *Country Programme Action Plan 2015-2019 between the government of the Islamic Republic of Afghanistan and the United Nations Population Fund*, s. 5.

³³ United Nations Population Fund (UNFPA), *Central Statistics Organization of Afghanistan Launches Highlights of the Results of Socio-Demographic and Economic Survey for Takhar Province*, 2016-05-10, <http://afghanistan.unfpa.org/news/central-statistics-organization-afghanistan-launches-highlights-results-socio-demographic-and>

4.2 Ansvarig myndighet för befolkningsregistrering samt utfärdande av *tazkira*

Det afghanska departementet för befolkningsregistrering (Population Registration Department - PRD), har länge ansvarat för att registrera uppgifter om bland annat födselar, dödsfall, äktenskap, skilsmässor och immigration. PRD har också haft ansvar för att utfärda *tazkiror* och för att bistå med verifiering av information i *tazkiror*.³⁴

Det har dock sedan 2017 skett en del förändringar avseende organisationsstrukturerna för de myndighetsorgan som bär huvudansvaret för registrering av vital befolkningsdata samt för utfärdande av *tazkira* och andra officiella dokument.

Efter ett presidentdekret i mars 2017 upprättades den nya oberoende myndigheten ACCRA (Afghanistan Central Civil Registration Authority) som gavs huvudansvaret för detta.³⁵ ACCRA hade en hemsida där man bland annat angavs kunna ansöka om *tazkira* samt andra dokument online. Enligt en representant för NSIA (National Statistic and Information Authority) hann dock myndigheten aldrig komma igång med utfärdande av handlingar genom ansökningsförfarandet online, utan utfärdande skedde enbart efter ansökan som framställts vid myndighetens kontor. ACCRA:s verksamhet som oberoende myndighet varade endast under en period om cirka 10-12 månader³⁶, innan ett nytt presidentdekret medförde att ACCRA:s verksamhet istället införlivades i NSIA.³⁷

NSIA är numer det officiella namnet på den tidigare Central Statistics Organization som etablerades 1972 med ansvar för att koordinera statistik inom olika sektorer i landet.³⁸ Enligt NSIA:s hemsida är det idag *Generaldirektoratet för befolkningsregistrering* inom NSIA som är ansvarigt direktorat för registrering av vitala livshändelser samt utfärdande av *tazkira*:

The General Directorate of Civil Registration; works to register citizen's civil information, consolidate national identity, provide eTazkera and vital services such as birth, death, marriage, divorce, and immigrant's registration in the country and abroad.

The General Directorate of Civil Registration of the NSIA is the only authority for registering civil and vital information of the citizens in Afghanistan and proving national identity inside and outside the country. It manages affairs relating to paper and electronic identity cards (Tazkira), and provides service such as registration of birth and death information, marriages, divorces and immigration.³⁹

³⁴ Ministry of Interior Affairs (MoIA), Islamic Republic of Afghanistan, *Deputy Ministry Administration*, odaterad, <http://moi.gov.af/en/page/3177/deputy-ministries/administration> och Norwegian Refugee Council (NRC)/Samuel Hall, *Access to Tazkira and other civil documentation in Afghanistan*, 2016-11-08, s. 19, https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/af_civil-documentation-study_081116.pdf

³⁵ Afghanistan Analysts Network (AAN), *The E-Tazkera Rift: Yet another political crisis looming?*, 2018-02-11, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-e-tazkera-rift-yet-another-political-crisis-looming/>; Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, Uppdaterad version 2019-05-22, s. 6, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/08/Afghanistan-Tazkera-passports-and-other-ID-documents-22052019-final.pdf>

³⁶ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12; National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

³⁷ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

³⁸ National Statistic and Information Authority (NSIA), *About us*, odaterad, <https://nsia.gov.af/about-us/about-nsia>

³⁹ National Statistic and Information Authority (NSIA), 2020, <https://nsia.gov.af/services>

En representant för NSIA benämner dock fortfarande den verksamhet som ansvarar för ovanstående områden för PRD (Population Registration Department).⁴⁰ Det är för Migrationsanalys oklart om PRD fortfarande existerar som en del av det nya generaldirektoratet eller om det endast är namnet som kvarstår i folkmun trots organisationsförändringar och ändrade officiella benämningar.

4.3 Gamla familjeregister

Under president Daud Khans styre genomfördes 1978 en *tazkira*-kampanj i landet som bland annat medförde att man upprättade "familjeträd" (familjeregister) över *tazkira*-innehavare. PRD innehar idag kopior av de här familjeträden i registreringsböcker i Kabul samt på provins- och distriktsnivå. För att uppdatera registren så skickar distrikten med jämna mellanrum kopior på sina lokala register till provinshuvudstaden, där man i sin tur skickar kopior av sina register vidare till Kabul. Centrala PRD i Kabul skickar dock inte kopior av sina register till andra provinser.⁴¹ Enligt en representant för NSIA som Migrationsanalys haft möte med i januari 2020 sker översändningen av register en gång årligen.⁴² Trots denna ordning så finns inte alla lokalt utfärdade *tazkiror* registrerade i PRD:s centrala arkiv, i huvudsak beroende på de konflikthändelser och naturkatastrofer som drabbat landet.⁴³

4.4 Ambitioner att registrera befolkningen

I 2014 års lag om befolkningsregistrering (*Law on Registration of Population Records*) stadgas att lagen tillkommit i syfte att reglera frågor om registrering av landets befolkning samt för att samla information om befolkningens mängd, födelser, dödsfall, äktenskap och skilsmässor. Ett ytterligare huvudsyfte med lagen var också införandet av elektroniska identitetskort (*e-tazkiror*).⁴⁴ Förberedelser för införandet av *e-tazkiror* har pågått sedan 2009 för att skapa en mer tillförlitlig identitetshandling som inte kan förfälskas lika lätt som pappers-*tazkiran*.⁴⁵ En av anledningarna till att projektet med *e-tazkira* initierades var också behovet av att kunna upprätta tillförlitliga listor över röstberättigade personer inför kommande val i landet.⁴⁶ *E-tazkiran* blev dock försenad på grund av bland annat politisk osämja kring vilka uppgifter kortet skulle innehålla samt på grund av andra utmaningar av mer teknisk art. Olika registreringscenter behöver exempelvis en stabil internetanslutning för att kunna koppla upp sig mot det elektroniska registret.⁴⁷

⁴⁰ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁴¹ The Liaison Office (TLO), *An Exploratory Study of Afghan Tazkira Ownership*, juni 2013, s. 16.

⁴² National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul, 2020-01-20.

⁴³ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 21.

⁴⁴ *Afghanistan: Law of 2014 on Registration of Population Records* [Afghanistan], [inofficiell översättning], 2014, artikel 2, <http://www.refworld.org/docid/544a4c434.html>

⁴⁵ Norwegian Refugee Council (NRC)/Samuel Hall, *Access to Tazkera and other civil documentation in Afghanistan*, 2016-11-08, s. 45, https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/af_civil-documentation-study_081116.pdf

⁴⁶ Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Troubled History of the E-Tazkera (Part 1): Political upheaval*, 2016-01-25, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-troubled-history-of-the-e-tazkera-part-1-political-upheaval/?format=pdf>

⁴⁷ NRC/Samuel Hall, s. 45f.

4.4.1 Befolkningsdata – ett politiskt känsligt område

Även om den afghanska regeringen visat en ambition att förbättra systemen för registrering av, och utfärdande av dokumentation till, landets befolkning så utgör befolkningsdata en politiskt känslig fråga i landet. En av anledningarna till detta är att den uppskattade befolkningsammansättningen i landet utgör grund för fördelning av platser i parlamentets underhus (*Wolesi Jirga*).⁴⁸ Etniska minoriteter i landet har framfört att nuvarande ordning och uppskattningar har överskattat andelen pashtuner i landet, vilket man menar innebär att den pashtunska majoritetsbefolkningen innehar större politisk makt än man egentligen borde.⁴⁹

Det har också inom processen med *e-tazkira* funnits ett motstånd mot det inledande beslutet att endast nationaliteten "afghan" skulle anges på den nya *e-tazkiran*. Benämningen "afghan" ses ofta som synonymt med "pashtun" vilket inneburit att vissa argumenterat för att även andra folkgrupper borde ha sin etniska tillhörighet inskriven i handlingen.⁵⁰ Beslut om att endast nationaliteten och inte etniciteten skulle inkluderas i den nya *e-tazkiran* fattades efter en votering i parlamentet den 15 juli 2013. Beslutet blev dock kritiserat och anklagades för att strida mot konstitutionen då parlamentets ordförande drev igenom en votering i frågan samtidigt som en stor grupp parlamentsledamöter höll på att lämna salen i protest mot det förslag som framlagts. Åtskilliga av dessa ledamöter argumenterade för att etniska minoriteters identiteter kommer att utraderas om de inte tillåts registrera sin etniska tillhörighet.⁵¹ Trätomålen kring detta resulterade dock till slut i att både nationalitet och etnicitet nu anges på de *e-tazkiror* som utfärdas.⁵²

4.4.2 Databaser och digitalisering av gamla register

Det saknas i Afghanistan en central folkbokföringsdatabas. Enligt en internationell NGO i Kabul finns det idag tre separata databaser där utfärdade passhandlingar och *tazkiror* registreras: en databas för maskinläsbara pass; en för de nya *e-tazkirorna* samt ytterligare en för utfärdade pappers-*tazkiror*.⁵³ Ett omfattande digitaliseringsarbete har genomförts de senaste åren för att föra över gamla manuella *tazkira*-register (böcker) till den sistnämnda databasen. Databaserna är enligt NGO:n separata, och de digitaliserade *tazkira*-böckerna enbart åtkomliga på PRD:s huvudkontor i Kabul. Det finns inga aktuella intentioner att tillgängliggöra detta register för myndighetskontor på distriktsnivå. I Kabul används *tazkira*-registren för att kontrollera identiteten för personer som där ansöker om *tazkira* eller pass.⁵⁴ Kabuls särställning som central plats där familjeregister från olika provinser återfinns (i gamla manuella register eller i nya databasen) innebär att de flesta kan ansöka om *tazkira* i Kabul och få sin identitet kontrollerad samt verifierad där, även om de har en annan ursprungsprovins.⁵⁵ I vissa fall, när det saknas familjeregisteruppgifter för en person i Kabul, kan personen tvingas återvända till sin ursprungsprovins.⁵⁶

⁴⁸ AAN, *An Afghan Population Estimation*, s. 1.

⁴⁹ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Two for All: Afghanistan's Identity-Card Crisis*, 2016-08-05, <http://www.rferl.org/a/afghanistan-id-card-crisis/27902679.html>

⁵⁰ NRC/Samuel Hall, s. 45.

⁵¹ AAN, *The Troubled History of the E-Tazkera (Part 1): Political upheaval*.

⁵² National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul, 2020-01-20.

⁵³ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

⁵⁴ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

⁵⁵ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul, 2020-01-20.

⁵⁶ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12; National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul, 2020-01-20.

Enligt en representant för NSIA är arbetet med digitalisering av de gamla *tazkira*-böckerna inne i en intensiv fas där personal jobbar tvåskift med uppgiften. Ambitionen är att vara färdig med uppgiften inom 6-7 månader. Åtminstone 10 miljoner namn anges vara överförda till dataregistret än så länge.⁵⁷

Enligt en NGO som konsulterats är databasen över passhandlingar tillgänglig från alla kontor i provinshuvudstäderna där man kan ansöka om passhandling.⁵⁸

Enligt representanten för NSIA så ansvarar NSIA inte för passutfärdande, men det finns en intention om att i framtiden skapa en länk mellan *tazkira*- respektive passkontoren så att informationen delas mellan de båda.⁵⁹

5 *Tazkira* (nationellt identitetsdokument)

5.1 Allmänt om *tazkiran* och dess betydelse

Det viktigaste identitetsdokumentet för en afghansk medborgare är *tazkiran*. Denna handling krävs generellt för att få tillgång till samhälllig service av olika slag, exempelvis utbildning.⁶⁰ Enligt en NGO i Kabul med god insyn i frågan så varierar det dock huruvida *tazkira* krävs för skolgång. I vissa provinser tillåts skolgång upp till en viss nivå även om ett barn saknar *tazkira*. I en stad som Kabul kan det skilja sig åt mellan olika skolor huruvida man kräver *tazkira* eller inte.⁶¹

Att inneha en *tazkira* är nödvändigt för att skaffa sig andra typer av dokument så som passhandling och körkort. *Tazkira*-innehav är också nödvändigt för statlig anställning samt för anställning inom stora delar av den privata sektorn.⁶² För en person som saknar *tazkira* är det svårt att köpa egendom eller köpa/registrera ett SIM-kort.⁶³

Även om *tazkiran* utgör det afghanska identitetsdokument som det är vanligast att en afghansk medborgare är i besittning av så finns det grupper i samhället där *tazkira*-innehav är mindre vanligt. Till dessa hör exempelvis kvinnor, landsbygdsbor, internflyktingar samt olika nomadgrupper.⁶⁴

I 2014 års lag om befolkningsregistrering som bland annat reglerar *e-tazkiran* anges en skyldighet för afghanska medborgare att registrera sig hos PRD och att införskaffa ett nationellt identitetskort i enlighet med vad som föreskrivs i lagen (artikel 9).⁶⁵ Beträffande nuvarande pappers-*tazkira* har det dock, enligt information från norska Landinfo, inte funnits något krav

⁵⁷ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul, 2020-01-20.

⁵⁸ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

⁵⁹ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul, 2020-01-20.

⁶⁰ TLO, s. vii.

⁶¹ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

⁶² TLO, s. vii.

⁶³ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

⁶⁴ TLO, s. vii.

⁶⁵ *Afghanistan: Law of 2014 on Registration of Population Records* [Afghanistan], 2014.

på innehav, men alla afghanska medborgare har rätt att få en *tazkira* utfärdad för sig.⁶⁶ Det finns inte heller något krav på innehav av dokument för resor inom Afghanistan.⁶⁷

5.2 Olika typer av *tazkiror*

Tazkirans utseende och dess innehåll har varit föremål för förändringar under olika regimer i landet. Följande tidsepoker/regimer har haft sina egna varianter av handlingen⁶⁸:

- Monarkins era (före 1978)
- President Daud Khans regim (*tazkiror* utfärdade under 1978-års registreringskampanj)
- Kommunist-eran (1978-1992) inkl. Najibullahregimen 1987-1992
- Mujaheddin-eran (1992-1996)
- Taliban-eran (två versioner, 1996-2001)
- Karzai-eran (2001-)

Parallellt med den senaste erans pappers-*tazkira* utfärdas nu också *e-tazkira* sedan maj 2018 (se avsnitt 5.5).

Fram till 2001 utgjordes *tazkiran* av ett flersidigt⁶⁹ häfte medan pappers-*tazkiran* efter 2001 har bestått av ett A4-ark.⁷⁰ Det finns dock uppgifter om att Taliban-regimen under sitt styre 1996-2001 utfärdade både *tazkiror* i form av häften samt ensidiga dokument. Eftersom fotografier av kvinnor var förbjudna under både Taliban-styret samt under Mujaheddin-styret (1992-1996) så ska afghanska myndigheter ha begärt att kvinnor med sådana *tazkiror* måste tillse att ett foto införs i handlingen för att den ska anses vara giltig.⁷¹

Tazkiror från samtliga dessa perioder är fortfarande i omlopp i det afghanska samhället och vissa uppgifter tyder på att även de äldre varianterna fortsatt godtas.⁷² Detta bekräftas också under början av 2020 av en representant för NSIA som menar att de sex olika "regimer-nas" *tazkiror* alltså är giltiga.⁷³

5.2.1 "ACCRA-*tazkiran*"

Pappers-*tazkiror* utfärdade efter 2001 förekommer med olika utseenden. Den senaste varianten av pappers-*tazkiran* innehåller alltså ACCRA:s namn samt logotyp, trots att myndigheten upphört och dess verksamhet införlivats i NSIA (National Statistic Information Authority). Orsaken till detta är att lagförslaget till de nya organisationsförändringarna där ACCRA:s verksamhet istället införlivats i NSIA ännu inte har godtagits av parlamentet. Först när detta sker kommer troligen en ny *tazkira*-design att introduceras. Enligt förslaget kommer det då att

⁶⁶ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 6.

⁶⁷ Canada: Immigration and Refugee Board of Canada, *Afghanistan: Documents required to travel within Afghanistan, documents required to pass checkpoints (2013-January 2015)*, 2016-02-13, <http://www.ref-world.org/docid/56d7ef094.html>

⁶⁸ TLO, s. vii och 8.

⁶⁹ Häftet ska ha innehållit 16 sidor under både Dauds regim 1978 samt under Najibullahs regim (1987-1992).

⁷⁰ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 8.

⁷¹ TLO, s. 8f.

⁷² Ibid, s. 8.

⁷³ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

stå NSIA istället för ACCRA på handlingen. Det är svårt att sia om när detta kan komma att ske. Vissa lagförslag ligger i parlamentet i flera år innan de behandlas.⁷⁴

"ACCRA-tazkiran" som introducerades 2018 har en flerfärgad bakgrund och innehåller i princip samma uppgifter som sin föregångare. Priset anges av Landinfo ha varit tio afghani under mitten av 2019. Trots introduktionen av den nya "ACCRA-tazkiran" har myndigheter på vissa platser fortsatt utfärda *tazkiror* enligt den gamla varianten, och utfärdande av dessa två varianter av *tazkira* pågår således parallellt.⁷⁵

5.3 Uppgifter i pappers-tazkiran

Även om pappers-tazkirans innehåll kan variera något beroende på under vilken regim den tillkommit så innehåller den vanligen följande uppgifter⁷⁶:

- Fotografi
- Nationellt identifikationsnummer
- Fullständigt namn
- Fars och farfars namn
- Fysiska kännetecken
- Ursprungsort
- Födelsedatum och -plats
- Kön
- Civilstånd
- Modersmål
- Yrke
- Registreringsnummer (för PRD:s referensböcker)
- Datum för utfärdande

Exempel på pappers-tazkira (Karzai-eran):

⁷⁴ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁷⁵ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, Uppdaterad version 2019-05-22, s. 11.

⁷⁶ NRC/Samuel Hall, s. 16.

Källa: TLO, 2013, s. 37

För exempel på några tidigare tazkiror se bilaga 1.

5.3.1 Giltighetstid och förnyelse av uppgifter (pappers-tazkiran)

Nuvarande pappers-tazkira har inte haft någon begränsning avseende giltighetstiden utan afghanska myndigheter anser handlingen giltig under förutsättning att fotot är intakt och texten läsbar. Tazkiror för barn under sex år innehåller inga bilder varför detta senare måste föras in av PRD. Det är tazkira-innehavarens eget ansvar att ansöka om att få handlingen uppdaterad eller förnyad om information i handlingen ändrats, till exempel efter giftermål.⁷⁷ I 2014 års lag om befolkningsregistrering avseende e-tazkiran anges dock att denna ska vara föremål för förnyelse när man uppnått sjuårsålder (foto ska då införas) samt vid 18 års ålder (då både foto och biometrisk information ska införas). Vidare anges att tazkiran därefter måste uppdateras om en persons utseende förändrats så att det inte längre alls överensstämmer med det tidigare foto som upptagits i databasen.⁷⁸

5.3.2 Bruk av efternamn

I afghansk namntradition saknas bruk av efternamn, och uppgifter om efternamn förekommer således inte i pappers-tazkiran. Det är främst i möte med västlig förvaltning som behovet av efternamn uppstår och en afghan måste ta sig ett efternamn. Exempelvis kan detta ske redan när tazkiran ska översättas till engelska efter det standardschema som då finns.⁷⁹ I den nya e-tazkiran som utfärdas från 2018 skall dock efternamn anges.⁸⁰

5.3.3 Födelsedatum och födelseort

Enligt Immigration and Refugee Board of Canada kan det variera hur födelsedatum anges i handlingen. Ibland anges födelseåret, ibland anges både födelseår och månad, men oftast

⁷⁷ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 6f, och 9.

⁷⁸ *Afghanistan: Law of 2014 on Registration of Population Records* [Afghanistan], 2014, artikel 9 och 10.

⁷⁹ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 9.

⁸⁰ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29; Afghansk analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02.

anges hur gammal *tazkira*-innehavaren var ett visst år.⁸¹ Många afghaner saknar också kunskap om sitt födelsedatum. Om åldersuppgifter saknas görs en skönsmässig åldersprövning av PRD:s personal, vilken utgår från fysiska kännetecken i kombination med en kort intervju.⁸² Det förekommer att en person har olika födelsedatum angivet i olika afghanska handlingar till följd av olika åldersbestämningar av afghanska tjänstemän vid tidpunkten för utfärdandet.⁸³ När bevis eller uppgift om exakt födelsedatum saknas för en person förekommer det relativt ofta att den tjänsteman som mottar *tazkira*-ansökan anger 21 mars (nyåret – *Nowruz*) som födelsedatum.⁸⁴

När det gäller uppgiften om en *tazkira*-innehavares födelseort så är det ibland föräldrarnas födelseort som anges. Detta har till exempel ibland varit fallet för barn som fötts i utlandet och där man i *tazkiran* angivit faderns födelseort i Afghanistan och inte personens faktiska födelseort i utlandet.⁸⁵ En representant för NSIA bekräftar i början av 2020 att detta kan vara fallet exempelvis för afghaner som är födda i Iran, och som inte kan bevisa sin födelseort där. Av praktiska skäl och för att inte behöva avslå deras ansökan (det är krav på att födelseorten ska bevisas) har en del tjänstemän istället angivit faderns bekräftade födelseort i Afghanistan.⁸⁶

5.4 Krav för pappers-*tazkira*, utfärdandeprocédurer, plats för ansökan

I grova drag sker utfärdandet av en *tazkira* genom en process i tre steg. Först upprättas och inges själva ansökan. Därefter följer det mest omfattande momentet, verifieringen av den sökande personens identitet, och vid lyckat utfall avseende de två inledande momenten sker sedan själva utfärdandet av handlingen.⁸⁷ Det krävs personlig inställelse för att få en *tazkira* utfärdad för sig. Detta gäller både män och kvinnor.⁸⁸ (Undantag gäller barn, se 5.4.1.)

Afghanska medborgare kan ansöka om *tazkira* hos NSIA/PRD vid sitt eget distrikts- eller provinskontor samt vid huvudkontoret i Kabul.⁸⁹ Kontroll samt verifiering av en persons identitet sker generellt genom vittnesmål av auktoritativa personer så som myndighetspersoner eller byledare (*malik*) samt genom uppvisande av släktingars *tazkiror* och kontroll mot befintliga registeruppgifter ("familjeträden", se avsnitt 4.3). Om en person lyckas med detta är det möjligt för personen att få en *tazkira* utfärdad i Kabul även om ursprungsorten är en annan.⁹⁰

En studie genomförd av The Liaison Office (TLO) 2013, visade att den verifieringsprocess som beskrivits av PRD i det avseendet också i stort sett överensstämde med aktuell tillämpning även om vissa variationer fanns. Exempelvis gjordes ibland undantag från kravet på att uppvisa släktingars *tazkiror* om man hade vittnen och ibland krävdes inte vittnesmål om manliga släktingarnas *tazkiror* kunde uppvisas.⁹¹

⁸¹ Canada: Immigration and Refugee Board of Canada, *Afghanistan: Description and samples of the Tazkira booklet and the Tazkira certificate; information on security features*, 2011-09-16, AFG103812.E, <http://www.refworld.org/docid/4f1510822.html>

⁸² Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 9.

⁸³ Internationell organisation, möte i Kabul, april 2016.

⁸⁴ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁸⁵ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 9.

⁸⁶ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁸⁷ TLO, s. 16.

⁸⁸ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁸⁹ Enligt information från NSIA, där PRD:s *tazkira*-verksamhet numer är införlivad kan man ansöka om *tazkira* i samtliga 34 provinshuvudstäder samt vid 364 kontor på distriktsnivå. De lokala ansökningskontoren kallas i folkmun "Population Registration Offices". NSIA, möte i Kabul 2020-01-20.

⁹⁰ TLO, s. 16f; NSIA, möte i Kabul 2020-01-20.

⁹¹ TLO, s. 16f.

De personer som inte kan få sin identitet verifierad i Kabul måste resa till sin hemprovinc för att där inge ansökan vid distriktsguvernörens kontor. Personen måste därefter resa till sin eller sina släktingars ursprungsort för att där försöka få sin identitet bekräftad genom den lokala byledaren, vanligen efter att de manliga släktingarnas *tazkiror* har undersökts och genom andra undersökningar om personens ursprung. Om byledaren kan verifiera personens identitet så kommer denne att utfärda ett brev angående detta. Detta brev medtas sedan av den ansökande personen till distriktsguvernörens kontor där *tazkira* kan utfärdas.⁹²

En representant för NSIA uppger för Migrationsanalys i början av 2020 att huvudprocessen för utfärdande av pappers-*tazkira* alltså är att personen inge sin ansökan vid ett PRD-kontor i sin ursprungsprovins (eller i Kabul). När den sökande fyllt i sin ansökan och även fått den bekräftad av en byledare eller byrepresentant inges denna till det lokala PRD-kontoret, varpå lokalkontoret kontrollerar personens uppgifter mot befintliga registreringsböcker där föräldrarna bör vara registrerade. Om personens identitet kan bedömas som verifierad i denna process kommer en *tazkira* att utfärdas för personen.⁹³

För internflyktingar gäller enligt nuvarande regelverk att de kan ansöka om en *tazkira* i sin hemprovinc eller i Kabul. De som flytt till en annan provins måste därför ta sig till hemprovin sen eller huvudstaden, vilket för många kan vara svårt både säkerhetsmässigt och ekonomiskt.⁹⁴ Detta beror enligt en representant för NSIA på att befolkningsregistren endast finns i ursprungsprovin sen och på huvudkontoret i Kabul dit kopior av lokala register överförs en gång om året.⁹⁵ Det finns därmed inga familjeregisteruppgifter för en individ i andra provinser i landet eftersom det ännu saknas ett landsomfattande digitalt registreringssystem.

Enligt representanten för NSIA försöker Kabulkontoret telefonledes kontakta myndighetskontor i omstridda distrikt för att kontrollera en persons identitet så att inte personer ska tvingas resa tillbaka till sådana områden. I enstaka fall lyckas man inte med detta och då måste personen ändå resa tillbaka till ursprungsdistriktet för att identiteten ska kunna bekräftas och *tazkira* utfärdas.⁹⁶

För *kuchis* (en av landets nomadgrupper) gäller att de kan få en *tazkira* utfärdad på sin säsongsmässiga boplatz efter att den sökandes identitet bekräftats av en nära släkting och det bevitnats av en *kuchi malik*.⁹⁷

Proceduren för att erhålla en *tazkira* kan således variera något bland annat beroende på var ansökan sker och vilka verifieringsmöjligheter som finns för den ansökande personen i form av vittnen och dokument.

5.4.1 Barn och *tazkira* – personlig inställelse, krav på underlag

Endast barn under sju år undantas från kravet på personlig inställelse vid *tazkira*-ansökan.⁹⁸ Kopia av faderns *tazkira* (eller från annan släkting på fädernet) krävs generellt för *tazkira*-utfärdande.⁹⁹ Om födelsebevis saknas för barnet krävs istället två vittnen. Faderns samtycke krävs för utfärdande av *tazkira* till minderåriga.¹⁰⁰

⁹² Ibid, s. 18.

⁹³ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁹⁴ NRC/Samuel Hall, s. 21f.

⁹⁵ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁹⁶ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁹⁷ NRC/Samuel Hall, s. 17.

⁹⁸ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

⁹⁹ Immigration and Refugee Board of Canada (IRB), *Afghanistan: Requirements and procedures to obtain tazkira (tazkera), including from abroad; appearance and security features (2017 – February 2019)*, 2019-02-06, <https://www.ecoi.net/de/dokument/2003515.html>

¹⁰⁰ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 7.

5.4.2 Ny ansökan vid förlust/förstörelse av *tazkira*

Enligt artikel 11 i 2014 års lag om befolkningsregistrering så måste en person vars *tazkira* har förstörts eller blivit förlorad först bekräfta detta innan en ny ansökan om *tazkira* kan inges. Vid förlust måste detta annonseras i media. Om medier saknas i området kan dock vittnesmål från två grannar räcka. Om *tazkiran* blivit förstörd ska den förstörda handlingen inges tillsammans med den nya *tazkira*-ansökan.¹⁰¹

5.5 Den nya *e-tazkiran*

5.5.1 Bakgrund till *e-tazkiran*

Det nya elektroniska identitetskortet, *e-tazkiran* (ibland också kallad *E-NIC* – Electronic National Identity Card) var tänkt att ersätta de olika versioner av pappers-*tazkiror* som fortsatt finns i omlopp i det afghanska samhället. Syftet med *e-tazkiran* var också att utveckla en mer enhetlig och säker identitetshandling, innehållande biometrisk information som försvårar manipulation och förfalskning. Det inledande projektet med *e-tazkira* tillkom också som ett svar på avsaknaden av ett centralt system för registrering av befolkningsdata, och ansvaret för dess genomförande ålades två ministerier: Inrikesministeriet (Mol) och Ministeriet för kommunikation och informationsteknik (MoCIT).¹⁰² Ett pilotprojekt för *e-tazkiran* genomfördes inledningsvis för ett antal personer i Kabul. PRD, med stöd av IOM och EU påbörjade också en digitalisering av gamla *tazkira*-register i Kabul, vilket på sikt hade som mål att fasa ut pappersarkiven.¹⁰³

I maj 2018 lanserades den nya *e-tazkiran* och sedan dess är det, teoretiskt sett, möjligt att välja om man vill ansöka om *e-tazkira* eller pappers-*tazkira*. De praktiska möjligheterna till *e-tazkira* är dock fortfarande begränsade då ansökan endast kan inges på ett fåtal platser i landet. En källa i Kabul som Migrationsanalys talat med berättar att denne, vid sin egen ansökan om *e-tazkira*, observerade att många människor från andra provinser rest in till Kabul för att ansöka om *e-tazkira*. En del av dem uppgav som skäl till detta att de ville skaffa en *tazkira* med biometrisk information, men också att de befarade att regeringen framöver kan komma att ogiltigförklara de gamla pappers-*tazkirorna*.¹⁰⁴

5.5.2 Var kan man ansöka om *e-tazkira*?

Utfärdande av *e-tazkira* påbörjades i maj 2018.¹⁰⁵ Fortfarande är utfärdandet begränsat, och pappers-*tazkiran* utgör alltså den dominerande typen av *tazkira* som utfärdas i landet.¹⁰⁶ Det finns idag ett begränsat antal *e-tazkiracenter*¹⁰⁷ där man kan ansöka, men myndigheterna arbetar för att utöka antalet kontor. I början av 2020 var det möjligt att ansöka om *e-tazkira* i Kabul (flera kontor), Herat samt i Nangarhar (Jalalabad).¹⁰⁸

¹⁰¹ NRC/Samuel Hall, s. 18.

¹⁰² Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Troubled History of the E-tazkera (Part 2): Technical stumbling blocks*, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-troubled-history-of-the-e-tazkera-part-2-technical-stumbling-blocks/>

¹⁰³ NRC/Samuel Hall, s. 46.

¹⁰⁴ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

¹⁰⁵ Danish National ID Centre, *Afghanistan: National Identity Card (Tazkera)*, 2019-05-16, s. 6, <https://www.nidc.dk/-/media/ED62A4C6CB7A4235A8BC8937BF8E3550.pdf>

¹⁰⁶ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

¹⁰⁷ På NSIA:s hemsida framgår nuvarande *e-tazkiracenter* där ansökan om *e-tazkira* kan inges: <https://nsia.gov.af/e-tazkira-centers>

¹⁰⁸ National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20; National Statistic and Information Authority (NSIA), Services – E-Tazkera Enrolment Centres, <https://nsia.gov.af/e-tazkira-centers>

5.5.3 Uppgifter i e-tazkiran

Kortet är i kreditkortsformat och innehåller ett chip med biometrisk information. På ena sidan står det på pashto och dari medan det på den andra sidan står på engelska, enligt en rapport från danskt ID-center. I rapporten finns även en bild på ett provexemplar av e-tazkiran.¹⁰⁹

Högst upp på sidan med engelsk text står det *Islamic Republic of Afghanistan / National Identity Card*. Uppgifter som återfinns på denna sida är följande.¹¹⁰

- ID-nummer
- Namn och efternamn
- Födelseort och födelsedatum
- Utfärdandedatum
- Kön
- Nationalitet

Migrationsanalys har gått igenom ett provexemplar av e-tazkiran och av detta framgår att det finns fler uppgifter på den sida där det står på dari och pashto. På denna sida står Inrikesministeriet angivet (och inte ACCRA som på den senaste varianten av pappers-tazkiran). Det finns också uppgifter om fars och farfars namn, var personen är född och var personen nu är bosatt. På denna sida återfinns också uppgifter om religion och etnicitet. Födelsedatum anges enligt provexemplaret med både år, månad och dag. Det är dock för Migrationsanalys oklart huruvida födelsedatum i praktiken alltid kommer att anges på detta sätt i e-tazkiran mot bakgrund av att många afghaner saknar kunskap om sitt exakta födelsedatum.

E-tazkiran är fotoförsedd och innehåller innehavarens signatur. Till skillnad från vad som är fallet i pappers-tazkiran anges personens efternamn i den nya e-tazkiran.¹¹¹ Man är fri att välja ett efternamn om man saknar detta, men många har någon slags familjenamn som de använder. Efternamnet måste dock vara detsamma i tazkiran som i passhandlingen.¹¹²

Enligt en afghansk källa som själv har fått en e-tazkiran utfärdad för sig samt utifrån ett provexemplar som Migrationsanalys tagit del av framgår inga uppgifter om ACCRA på e-tazkiran, till skillnad från vad som är fallet med senaste varianten av pappers-tazkiran.¹¹³

Det finns ingen begränsning avseende giltighetstid för e-tazkiran.¹¹⁴ Priset för en e-tazkiran angavs under 2019 vara 100 afghani.¹¹⁵

Migrationsanalys kommer att komplettera rapporten med ett provexemplar av den nya e-tazkiran när sådan erhålls.

5.5.4 Ansökningsprocess, krav och ID-kontroll

Ansökan om e-tazkiran måste inges vid de specifika kontor som ansvarar för utfärdande av dessa. (se avsnitt 5.5.2)

¹⁰⁹ Danish National ID Centre, 2019-05-16, s. 6, 7.

¹¹⁰ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

¹¹¹ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29; Afghansk analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02.

¹¹² Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

¹¹³ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

¹¹⁴ Afghansk Analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02; Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, Uppdaterad version 2019-05-22, s. 11.

¹¹⁵ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

E-tazkira kan utfärdas med den sökandes pappers-*tazkira* som grundhandling.¹¹⁶ Utöver denna grundhandling krävs dock generellt att personens identitet ska bekräftas av två byledare eller två regeringsanställda personer. Det kan dock förekomma lokala variationer avseende hur många vittnen som behövs för att verifiera identiteten.¹¹⁷ I vissa fall, uppger en afghansk källa, kan det räcka med ett vittne. Källan menar att många Kabulbor har släktingar eller vänner som arbetar för myndigheterna och som kan gå i god för identiteten.¹¹⁸ En NGO framhåller att detta kan vara fallet för personer som kommer från huvudstaden, medan det ofta är betydligt svårare för vissa grupper så som internflyktingar, kvinnor samt vissa minoritetsgrupper (t ex *jogī*).¹¹⁹

Utöver stöd av vittnen, sker också kontroller av den sökandes identitet mot uppgifter i befintliga familjeregister. En afghansk källa som själv fått en *e-tazkira* utfärdad för sig har för Migrationsanalys beskrivit ansökningsprocessens huvuddrag enligt följande:

Inledningsvis fyller den sökande i ansökningsformuläret, och de 1-2 personer som ska bekräfta sökandens identitet får fylla i ett särskilt avsnitt i ansökan (deras personliga närvaro krävs dock inte). Ansökan måste förses med stämpel från dessa vittnens myndighetskontor, och kopia av deras *tazkiror* ska bifogas ansökan. Ansökan lämnas därefter på *tazkira*-centret för handläggning. Som ett led i detta undersöks den sökande personens identitetsuppgifter genom att pappers-*tazkiran* och uppgifter om den sökande kontrolleras mot befintliga *tazkira*-register. I det enskilda fallet med källan som Migrationsanalys talat med drog processen ut på tiden på grund av att myndigheterna fann motstridiga uppgifter mellan den ingivna pappers-*tazkiran* och befintliga familjeregister för personen. I detta fall rörde det uppgifter om farfaderns namn vilka inte helt överensstämde mellan *tazkiran* och familjeregistret. Skillnaden medförde att personen kallades på en extra intervju hos myndigheterna. Det hela visade sig röra en utebliven titel i farfaderns namn, vilken återfanns i familjeregistret men inte i personens pappers-*tazkira*. Felkällan i detta fall var en tidigare miss gjord av den tjänsteman som utfärdat pappers-*tazkiran*. Saken löste sig till slut genom att farfars titel blev angiven i den nya *e-tazkiran* i överensstämmelse med de gamla registeruppgifterna.¹²⁰

Migrationsanalys konstaterar att huvudprinciperna för hur en persons identitet verifieras ser liknande ut både i pappers-*tazkira* och *e-tazkira*-processen, vanligen med vittnen och med sedvanliga kontroller mot registren med familjeuppgifterna. *E-tazkira*-processen och *e-tazkiran* bedöms dock av flera källor som Migrationsanalys talat med som mer tillförlitlig än pappers-*tazkiraprocessen* och pappers-*tazkiran*.¹²¹

5.6 Falska *tazkiror*

Det framkom av den studie som TLO genomförde 2013 att ett antal respondenter rapporterat om utfärdande och innehav av falska *tazkiror*. Enligt en del av de intervjuade statliga tjänstemännen är problemet med förfalskningar relativt utbrett på grund av avsaknaden av dokumentssäkringar på pappers-*tazkiran*. I vissa fall betalas en muta till PRD för att få *tazkiran* och i andra fall sker förfalskningarna genom kriminella personer som inriktat sig på dokumentförfalskning. Enligt uppgift i studien från en frivilligorganisation så finns falska *tazkiror* att skaffa av förfalskare i Peshawar, Pakistan. Den främsta orsaken till att anskaffa en falsk *tazkira* angavs

¹¹⁶ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12;

¹¹⁷ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29; Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

¹¹⁸ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

¹¹⁹ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

¹²⁰ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

¹²¹ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29; Afghansk Analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02; Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

i studien vara ekonomiska skäl exempelvis för pakistanska medborgare med avsikt att arbeta i Afghanistan.¹²²

En NGO som konsulterats menar att det efter *tazkira*-kampanjen inför 2018 års parlamentsval visat sig att en mycket stor andel falska *tazkiror* utfärdades under kampanjen. NGO:n menade att detta rörde pappers-tazkiror medan *e-tazkiror* angavs vara mer tillförlitliga. NGO:n angav vidare att det funnits ett projekt i Herat tidigare, vilket inneburit att personer som flytt/flyttat dit kunde ansöka om *tazkira* där istället för att tvingas återvända till sina ursprungsorтер i delar av landet med svår säkerhetssituation. Detta projekt tilläts dock inte fortgå efter alla förfalskningar som uppdragats inom *tazkira*-kampanjen 2018.¹²³

5.7 *Tazkira*-innehav hos olika grupper

5.7.1 Skillnad hos män respektive kvinnor

Tazkiran utgör det mest betydelsefulla afghanska identitetsdokumentet. En färsk undersökning genomförd av Norwegian Refugee Council och Samuel Hall (NRC/Samuel Hall) visar att 90 procent av männen och 38 procent av kvinnorna i studien var innehavare av en *tazkira*. Kvinnoledda hushåll har särskilda svårigheter med att få tillgång till dokumentation eftersom det krävs stöd av manliga släktingar för att få en *tazkira* utfärdad för sig. I studien kom man fram till att kön utgör den mest avgörande faktorn för om man är innehavare av en *tazkira* eller annan dokumentation¹²⁴. Bland kvinnorna i studien var det 58 procent som saknade all form av dokumentation medan motsvarande siffra hos männen var 9 procent. I studien förklaras detta med att det är svårt för kvinnor att tillgå dokumentation och det finns också föreställningar om att kvinnors behov av att inneha dokumentation är mindre än mäns.¹²⁵ Det är enligt afghansk tradition männen som representerar familjen gentemot myndigheterna.¹²⁶ Eftersom en kvinna måste ha en manlig släkting som vittne till att hon är en del av familjen för att kunna få en *tazkira* så är hon beroende av att hennes nära manliga släktingar ger sitt samtycke till att hon skaffar *tazkira* eller annan dokumentation.¹²⁷

När det gäller förnyelse av *tazkira* så ändrade man 2010 lagstiftningen så att en kvinna inte skulle behöva åtföljas av manliga släktingar vid ansökan. Det har dock visat sig att man i vissa regioner ändå upprätthåller detta krav och ber kvinnan ta med sig manliga vittnen.¹²⁸

Migrationsanalys konstaterar att alljämt rådande konservativa normer därmed kan utgöra hinder för kvinnor att få tillgång till dokumentation, och detta gäller inte enbart normer i kvinnans familj, utan även bland tjänstemän.

5.7.2 Internflyktingar och återvändande från utlandet

När det gällde innehav av dokumentation för kvinnor så visade sig även internflyktsituationen vara en avgörande faktor enligt NRC/Samuel Hall-studien. Endast 21 procent av kvinnorna som befann sig i en internflyktssituation var innehavare av *tazkira* jämfört med 44 procent i referensgruppen bland de bofasta kvinnorna i värdsamhället samt 54 procent bland de kvinnor som återvänt från bosättning i utlandet. Detta bekräftade resultaten från en tidigare studie som visat på låga nivåer avseende *tazkira*-innehav hos kvinnor i internflykt. Denna skillnad var

¹²² TLO, s. 16.

¹²³ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

¹²⁴ Pass, *tazkira*, födelsebevis, äktenskapbevis.

¹²⁵ NRC/Samuel Hall, s. 23.

¹²⁶ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 6.

¹²⁷ NRC/Samuel Hall, s. 30.

¹²⁸ NRC/Samuel Hall, s. 48.

dock inte lika tydlig hos gruppen män i studien. Här hade 87 procent av männen som befann sig i internflykt *tazkira*, jämfört med 88 procent av manliga återvändande samt 94 procent av de män som var bofasta.¹²⁹

5.7.3 Marginaliserade jat-gruppers möjlighet till *tazkira*

Jat är en beteckning på en överordnad befolkningskategori i Afghanistan samt i den intilliggande geografiska regionen. Det råder i den akademiska världen delade meningar om hur kategorin *jat* ska avgränsas, men gruppen utgör en överordnad kategori till olika "resande"¹³⁰, ej livsmedelsproducerande grupper, så som exempelvis *jogi*, *chori frosh*, *gorbat*, *vangawala* och *baluch*. Den akademiska kunskapen om olika *jat*-grupper är begränsad, men de utgör politiskt och socialt marginaliserade befolkningsgrupper med en traditionellt seminomadisk livsstil. De ses ofta av andra grupper som icke-afghanska med ursprung i Indien, trots att deras härkomst varierar.¹³¹

Afghanska myndigheter har betraktat olika *jat*-grupper som icke-medborgare, vilket inneburit att många av dem inte har kunnat registrera sig och skaffa en *tazkira*.¹³² I den nationella policyn för internflyktingar som utarbetades 2014 anges dock att afghanska myndigheter ska vidta åtgärder för att assistera utsatta grupper som har särskilda svårigheter att få tillgång till *tazkira*, däribland exempelvis *jogi* och *chori frosh*. Detta utgör en markant ändrad hållning gentemot dessa grupper, vilka man tidigare inte velat tillerkänna afghanskt medborgarskap. *Tazkira*-innehavet bland gruppen *jogi* är dock fortsatt mycket begränsat jämfört med andra grupper. Generellt sett verkar tjänstemän i Kabul mer benägna att följa den nya policyn om att även gruppen *jogi* har rätt till *tazkira*, medan tjänstemän ute i provinserna verkar mindre benägna att tillämpa den.¹³³

Svårigheterna för personer inom olika *jat*-grupper att få en *tazkira* utfärdad för sig hänförs sig dock ofta till problem med identitetsbekräftelse. En lokal ledare som varit registrerad som representant för den grupp som personen tillhör måste bekräfta att personen är en del av gruppen. För nomadgrupper innebär detta ofta ett hinder eftersom deras lokala ledare ofta själva inte är registrerade hos myndigheterna.¹³⁴

6 Passhandling

Enligt NRC/Samuel Hall-rapporten antogs under 2015 en ny lagstiftning kring passhandlingar, Passport Law 2015¹³⁵, vilken enligt uppgift omfattar förändrade rutiner för utfärdande av

¹²⁹ NRC/Samuel Hall, s. 25.

¹³⁰ "Kringresande" som begrepp har använts i litteraturen för att särskilja *jat* från andra mer traditionella grupper av nomader som ägnar sig åt boskapsskötsel.

¹³¹ Samuel Hall Consulting, *Jogi and Chori Frosh communities: a story of marginalization*, for UNICEF, 2011, s. 15, <http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2011/11/Assessment-of-Out-of-School-Children-and-JOGI-Communities.pdf>

¹³² *Ibid*, s. 33.

¹³³ NRC/Samuel Hall, s. 31f.

¹³⁴ Forced Migration Review (FMR), *Afghanistan's displaced people: 2014 and beyond*, maj 2014, <http://www.fmreview.org/afghanistan/kuppers.html>

¹³⁵ NRC/Samuel Hall, s. 15.

pass¹³⁶. Rapporten hänvisar även till Passport Act 2000, vilken fastställer krav på bland annat *tazkira* vid passansökan.¹³⁷ Migrationsanalys har inte kunnat finna någon översättning av lagen från 2015¹³⁸ till engelska, eller verifierande information i andra källor, och refererar därför istället till information från NRC/Samuel Hall-rapporten.

Afghanska myndigheter utfärdar olika typer av pass: ordinarie pass, diplomatpass och tjänstepass (*service passport*). Tidigare utfärdades även handelspass och studentpass, men dessa håller för närvarande på att fasas ut. Det kan emellertid fortfarande finnas några av dessa sistnämnda pass i cirkulation/bruk.¹³⁹ Studentpasset har ett mörkbrunt omslag, diplomatpasset är mörkblått (tidigare svart) och tjänstepasset är mörkgrått (tidigare ljusbrunt).¹⁴⁰

Enligt uppskattningar innehar endast en liten andel av den afghanska befolkningen en passhandling. Av intervjuade personer i rapporten från NRC/Samuel Hall hade ca 14 procent av männen och ca 3 procent av kvinnorna en passhandling.¹⁴¹

6.1 Allmänt om utfärdande av pass

I många fall saknar både den som ansöker om pass och ansvariga tjänstemän i Afghanistan kunskap om de administrativa procedurerna vid ansökan om olika handlingar, bland annat pass. Detta kan leda till förfaranden som inte är i enlighet med lagen.¹⁴²

Ansvariga för utfärdande av pass i Afghanistan är inrikesministeriet, Central Department of Passport och dess lokala passexpeditioner, samt provinsiella polischefer. Pass utfärdas efter ansökan i Kabul eller i den provins som den ansökande kommer från. Undantag kan göras i de fall där den som ansöker om pass har bott tio år på en annan ort än den registrerade födelseorten.¹⁴³

Enligt en bestämmelse i den nya passlagen (2015) kan afghaner vars pass har förkommit eller har upphört att gälla under vistelse utomlands - liksom afghaner som aldrig innehaft ett pass - ansöka om pass på närmaste afghanska konsulat eller ambassad. Den som ansöker om pass måste ta med sitt tidigare pass om de har ett, och i förekommande fall ta med en polis-anmälan om förlust eller stöld.¹⁴⁴

6.2 Den nya passprocessen - maskinläsbara pass (MRP)

Afghanistan införde 2012 maskinläsbara pass (Machine Readable Passport, förkortat MRP), även kallade e-pass, och fasade därefter ut de gamla handskrivna passen. Utfärdande av maskinläsbara pass påbörjades 2012 i Kabul, och utökades sedan successivt till hela landet och till beskickningar utomlands, bland annat Sverige.¹⁴⁵ Det har emellertid funnits många olika

¹³⁶ Afghanistan Analyst Network (AAN), *Struggling to Get a Quorum in Parliament: Fiddling the figures and suspending MPs*, 2016-05-31, http://www.ecoi.net/local_link/326659/453468_en.html

¹³⁷ NRC/Samuel Hall, s. 14

¹³⁸ Afghanistans ambassad i Sverige hänvisar till passlagen publicerad i Official Gazette nr 1193 (OG 1193), se <http://embassyofafghanistan.se/english/2016/06/25/electronic-passport/>. OG 1193 finns dock endast tillgänglig på pashto: http://moj.gov.af/content/files/OfficialGazette/01101/OG_01193.pdf

¹³⁹ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 12.

¹⁴⁰ Keesing Documentchecker.

¹⁴¹ NRC/Samuel Hall, s. 23.

¹⁴² NRC/Samuel Hall, s. 21.

¹⁴³ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 12.

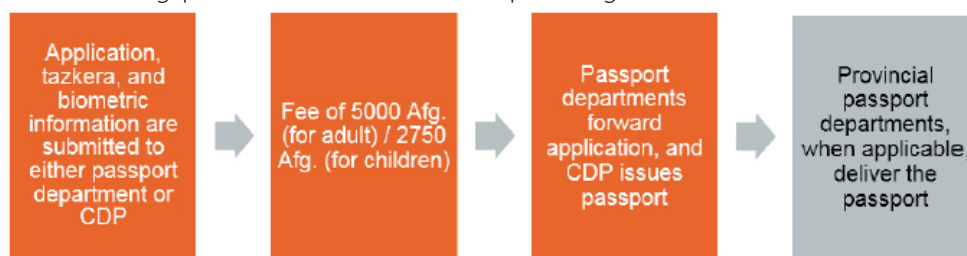
¹⁴⁴ NRC/Samuel Hall, s. 15.

¹⁴⁵ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 11.

utmaningar vid utfärdande av pass i Afghanistan såsom trasiga skrivare för pass, oregelbundenhet i internetuppkoppling samt elförsörjning.¹⁴⁶ Enligt en NGO kan man idag ansöka om pass i Kabul samt i provinshuvudstäderna, men det centrala passkontoret i Kabul anges vara det enda kontor som faktiskt tillverkar passhandlingarna och sedan översänder handlingen till provinskontoren för utlämnande.¹⁴⁷

För att kunna ansöka om pass måste sökanden inneha en *tazkira*. Saknas *tazkira* hänvisas personen till PRD för utfärdande av *tazkira* innan ansökan om pass kan göras.¹⁴⁸ Detta gäller även om personen redan innehar ett pass. Passhandling är därmed inte tillräcklig underlagshandling för utfärdande av nytt pass.¹⁴⁹ Enligt passlagen utfärdas pass vid tillhandahållande av en *tazkira* i original, vilken bestyrkts av PRD,¹⁵⁰ tillsammans med en ifylld passansökan, foton samt kvitto på erlagd avgift (artikel 8). Personlig inställelse krävs vid passansökan för maskinläsbara pass då biometrisk information om den som ansöker om pass registreras under ansökningsprocessen.¹⁵¹

Passansökningsprocessen för maskinläsbara pass i Afghanistan:

Källa: Norwegian Refugee Council (NRC)/Samuel Hall, 2016, s. 18

I början av 2016 tillkännagav afghanska myndigheter en framtidsplan för ett nytt system för passansökan. Initiativet är ett gemensamt projekt mellan Ministeriet för kommunikation och informationsteknik (MoCIT), Inrikesministeriet (MoI) och Central Bank of Afghanistan. Det nya systemet ska göra det möjligt för den som vill ansöka om pass att fylla i blanketter och betala avgifter via internet. Sökanden får samtidigt besked om när de ska infinna sig på passexpeditionen för att lämna biometrisk information etc. Passet kommer sedan att levereras hem till den sökande personen via vanlig postgång. Myndigheterna planerar även att skapa övervakade internetkaféer för de många afghaner som inte har tillgång till internet hemma. Det nya systemet ska införas framför allt som en åtgärd för att snabba på passansökningsprocessen och stävja korruption.¹⁵²

6.2.1 Undantag från *tazkira*-krav vid passansökan för afghaner i Iran

Undantag från innehav av *tazkira* för att få ett maskinläsbart pass har gjorts för afghanska medborgare som ansökt om pass vid beskickning Iran. En person som saknar *tazkira* har där istället kunnat ansöka om att få ett ID-nummerdokument (*Tasbite Hoveiyat*) utfärdat för sig. För att få

¹⁴⁶ NRC/Samuel Hall, s. 45 och Ministry of Interior Affairs (MoIA), Islamic Republic of Afghanistan, *Deputy Ministry Administration*.

¹⁴⁷ Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

¹⁴⁸ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 12.

¹⁴⁹ Afghansk analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02.

¹⁵⁰ D v s genomgått sedvanliga kontroller mot register samt bevitnats.

¹⁵¹ NRC/Samuel Hall, s. 18.

¹⁵² TOLONews, *Afghanistan Launches Online Passport Application Service*, 2016-01-14, <http://www.tolonews.com/node/12566>.

detta dokument måste personen uppvisa *tazkira* för far, farbor eller kusin på fädernet för den afghanska ambassaden i Teheran. Därefter kontaktar den afghanska ambassaden *tazkira*-kontoret i Afghanistan för att få den sökandes personliga information bekräftad. Om den sökandes identitet på så sätt kan verifieras kommer den afghanska ambassaden utfärda ett *Tasbite Hoveiyat*, och med detta som grund kan sedan ett maskinläsbart pass utfärdas för personen.¹⁵³

6.3 Handskrivna pass

Giltighetstiden för gamla handskrivna pass har förlängts vid ett flertal tillfällen. Den senaste förlängningen gällde till slutet av november 2017 så att innehavare av handskrivet pass skulle ges möjlighet att ersätta detta med maskinläsbart pass.¹⁵⁴ Handskrivna pass har därefter inte utfärdats och de är inte längre giltiga som resedokument.¹⁵⁵

Personer med handskrivna pass kunde tidigare ansöka om maskinläsbara pass även om giltighetstiden för det handskrivna passet inte hade löpt ut. Enligt uppgift fick innehavaren då behålla båda passen, men det handskrivna passet fick som regel en stämpel som visade att passet var ogiltigt.¹⁵⁶

6.4 Passutfärdande vid Afghanistans ambassad i Stockholm

Information om utfärdande av pass finns tillgänglig på [Afghanistans ambassads webbplats](#).

Afghanistans ambassad i Stockholm utfärdar för närvarande pass endast till afghanska medborgare som bor i, och ansöker från, Sverige och Finland. Endast ordinarie e-pass (maskinläsbara pass) utfärdas och ansökan om pass måste göras personligen.¹⁵⁷

Maskinläsbara pass utfärdas individuellt till varje sökande, inklusive spädbarn. Varje sökande, inklusive spädbarn och barn, måste därför personligen närvara vid inlämnande av sina handlingar. Om den som ansöker om pass inte är närvarande kommer ansökningshandlingarna för denne inte att mottas. När det gäller gamla handskrivna pass förlänger ambassaden inte giltighetstiden för dessa utan hänvisar personer som önskar förlänga handskrivna pass att ansöka om maskinläsbara pass.¹⁵⁸

För att få ett pass utfärdat för sig måste den sökande, enligt ambassaden inge sin *tazkira* i original, alternativt en kopia som har bevitnats av Migrationsverket. Ambassaden utfärdar inte pass utan en *tazkira* som underlag. Även om *tazkiran* utgör det nödvändiga underlagsdokumentet så uppmanas sökande att också ge in andra typer av handlingar, exempelvis tidigare pass, vilket kan påskynda utfärdandeprocessen.¹⁵⁹ Om en person saknar *tazkira* kan en ansökan om *tazkira in absentia* göras vid ambassaden. Läs mer om detta på den afghanska ambassadens hemsida.

¹⁵³ Uppgifter från Afghanistans ambassad i Teheran, förmedlade via Sveriges ambassad, E-post, 2019-02-17.

¹⁵⁴ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 11.

¹⁵⁵ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, Uppdaterad version 2019-05-22), s. 13), <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/05/Temanotat-Afghanistan-Tazkera-pass-og-andre-ID-dokumenter-22052019.pdf>

¹⁵⁶ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 11.

¹⁵⁷ Embassy of Afghanistan in Sweden, *Consular Services - e-Passport*, (odaterad), <https://embassyofafghanistan.se/e-passport/>

¹⁵⁸ Embassy of Afghanistan in Sweden, *Consular Services - e-Passport*, (odaterad),

¹⁵⁹ Ibid.

6.4.1 Passutfärdande för afghaner i Europa och Turkiet

Afghanska medborgare som vistas i Europa (samt Turkiet) kan ansöka om hemlandspass vid afghansk beskickning. Det afghanska generalkonsulatet i Bonn är då generellt den beskickning som utfärdar passhandlingarna.¹⁶⁰

6.5 Uppgifter i passhandlingar

6.5.1 Maskinläsbara pass (e-pass)

De maskinläsbara ordinarie passen infördes 2012 och har en giltighetstid på fem år. Enligt två källor som Migrationsanalys talat med kan dock passen i undantagsfall utfärdas för längre tid om särskilda skäl föreligger.¹⁶¹ När giltighetstiden går ut måste en ny passhandling framställas och det kan inte ske någon förlängning av giltighetstiden av en befintlig passhandling.¹⁶²

Passen från 2013 har ett omslag i blågrönt och omfattar 48 sidor, varav sidor 2-7 är onummerade.¹⁶³

De maskinläsbara passen innehåller följande uppgifter: ¹⁶⁴

- Efternamn
- Förnamn
- Födelsedatum
- Födelseort
- Medborgarskap
- Yrke
- Kön
- Längd
- Signatur
- Passnummer
- Giltighetstid
- Utfärdandedatum
- Utfärdande land
- Utfärdande myndighet

Det finns också en ny passdesign från 2018.¹⁶⁵ Migrationsanalys har för närvarande inget pro-
vexemplar av den senaste passdesignen, men kommer att uppdatera rapporten med detta när sådan erhålls.

6.5.2 Handskrivna pass

De handskrivna passen infördes 1992 och hade en giltighetstid på mellan ett och fem år, samt kunde förlängas två gånger.¹⁶⁶ På passets framsida står "Republic of Afghanistan". Passen har

¹⁶⁰ Afghanistanens generalkonsulat i Istanbul, E-post 2019-07-03; Information från Afghanistanens Generalkonsulat i Bonn förmedlat via sambandsman i Tyskland, E-post 2019-09-18.

¹⁶¹ Afghansk analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02; Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

¹⁶² Afghansk analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02.

¹⁶³ Keesing Documentchecker.

¹⁶⁴ Ibid.

¹⁶⁵ Internationell NGO, e-post 2019-03-20.

¹⁶⁶ Keesing Documentchecker.

haft samma utförande sedan People's Democratic Party of Afghanistan (PDPA) styrde Afghanistan på 1980-talet, det är endast signatur och stämpel som ändrats.¹⁶⁷ Passet omfattar normalt 48 sidor men förekommer även med 64 sidor.¹⁶⁸

De handskrivna passen innehåller samma uppgifter som de maskinläsbara passen förutom medborgarskap och kön.¹⁶⁹ Handskrivna pass är inte längre giltiga. (se 6.3)

6.6 Pass till minderåriga

Pass utfärdas för barn utan någon nedre åldersgräns men endast med samtycke från en manlig släkting (far, bror, farbror). Enligt uppgift från Landinfo kan dock barn från 15 års ålder själva ansöka om pass, utan en manlig släktings samtycke, förutsatt att de kan identifiera sig med en *tazkira*.¹⁷⁰

För information om passutfärdande till minderåriga som befinner sig i Sverige, se avsnitt 6.4.

6.7 Register över passhandlingar

Före 2012 fanns inga digitala arkiv för utfärdade pass, och registret för de handskrivna passen är enbart manuellt. Efter att maskinläsbara pass börjat utfärdas har information om dem samlats i en central databas.¹⁷¹ (se avsnitt 4.4.2)

7 Andra officiella dokument

Detta kapitel har inte uppdaterats sedan version 1.0.

Andelen personer som innehar *tazkira* ökar i Afghanistan, men det finns fortfarande i landet en föreställning om att civilrättsliga dokument såsom födelse- eller äktenskapsbevis inte är nödvändiga dokument att inneha. Identitets- och civilrättsliga dokument har dock blivit allt vanligare de senaste 10 åren bland annat beroende på urbanisering och det ökade behovet av olika dokument i stadsmiljöer. Personer som bott utomlands och återvänder till Afghanistan innehar också dokument i större utsträckning än andra grupper som bott i Afghanistan. Data indikerar dock ett samband mellan de som bott illegalt i utlandet och lägre nivåer av *tazkira*-innehav.¹⁷²

7.1 Födelsebevis

Enligt 2014 års lag om befolkningsregistrering måste födslar rapporteras av föräldrarna, förmyndaren eller ansvariga inom sjukvården samt registreras av de afghanska myndigheterna inom tre månader från födseln. Det finns två olika procedurer för detta beroende på om föd-

¹⁶⁷ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 11.

¹⁶⁸ Keesing Documentchecker.

¹⁶⁹ Ibid.

¹⁷⁰ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 15f.

¹⁷¹ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 16.

¹⁷² NRC/Samuel Hall, s. 24 och 27.

seln sker i hemmet eller på en sjukvårdsinstitution. För hemfödslar gäller att byledare och religiösa ledare kan auktoriseras att utföra födelseregistrering samt utfärda födelsebevis på bynivå. Folkhälsoministeriet är ansvarigt för att registrera födslar som äger rum på landets medicinska faciliteter, och sjukhusen kan i dessa fall utfärda födelsebevis. De barn som föds utomlands ska registreras vid närmsta afghanska beskickning.¹⁷³

Trots att det finns en lagstadgad skyldighet att registrera ett barns födelse så indikerade en undersökning genomförd 2011 att endast 37,4 procent av barnen under fem år hade ett födelsebevis och att tre miljoner barn under fem år saknade registrering som medborgare i Afghanistan. Undersökningen visade även att det var mer än dubbelt så vanligt att barn i urbana områden var registrerade jämfört med barn boende på landsbygden.¹⁷⁴

7.2 Äktenskapsbevis

Den afghanska civilrätten (Afghan Civil Code 1977) reglerar registrering och dokumentation av giftermål. Varje äktenskap måste registreras och ett äktenskapsbevis utfärdas (artikel 61). Lagen fastställer även villkoren för registrering (artikel 77).¹⁷⁵ Norska Landinfo konstaterar dock i sin rapport om äktenskap i Afghanistan att det saknas system för säker och tillförlitlig registrering av äktenskap och att uppgifter talar för lagstiftningen i många fall inte efterlevs.¹⁷⁶

Vidare fastställer civilrätten att den lagliga åldern för giftermål är 18 år för pojkar och 16 år för flickor (artikel 70), men en flicka kan ingå äktenskap från 15 års ålder efter samtycke av sin far eller via beslut från behörig domstol (artikel 71).¹⁷⁷

7.2.1 Registrering samt utfärdande av äktenskapsbevis

Fram till 1992 så utfärdades för varje äktenskap ett "officiellt certifikat" av Högsta domstolen (Supreme Court) i tre kopior i enlighet med civilrätten (artikel 61). En kopia hölls av den religiösa man som förrättat vigseln, en skickades till Högsta domstolens lokala gren där äktenskapet skrevs in i en registreringsbok. Den tredje kopian gavs till makarna. Varje certifikat hade ett nummer och undertecknades av alla deltagande parter: bruden, brudgummen, vittnena och mullan som vigt paret.¹⁷⁸

Under de senaste decennierna har dock de flesta äktenskap inte registrerats av Högsta domstolen, och på grund av bland annat bristande administrativa strukturer och tids- och kostnadskrävande rutiner efterföljs idag ofta inte reglerna om registrering av äktenskap hos myndigheterna.¹⁷⁹

I de fall då äktenskapet registreras hos myndigheterna utfärdas ett äktenskapsbevis, vilket skiljer sig från det så kallade äktenskapskontraktet. Äktenskapsbeviset är den officiella handlingen som visar att äktenskapet registrerats hos myndigheterna. Äktenskapskontraktet å andra sidan är den handling som kan innehålla olika villkor för äktenskapet och som kan fyllas

¹⁷³ Ibid, s. 19.

¹⁷⁴ *Afghanistan: Law of 2014 on Registration of Population Records*, 2014 och UNICEF, s. 31.

¹⁷⁵ *Civil law of the Republic of Afghanistan*, 1977.

¹⁷⁶ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Ekteskap*, 2014-06-05, s. 24, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=32528>

¹⁷⁷ *Civil law of the Republic of Afghanistan*, 1977.

¹⁷⁸ Max Planck Institute, *Family structures and family law in Afghanistan: A Report of the Fact-Finding Mission to Afghanistan January – March 2005*, april 2005, s. 19, http://www.mpipriv.de/files/pdf3/mpireport_on_family_structures_and_family_law_in_afghanistan.pdf

¹⁷⁹ NRC/Samuel Hall, s. 19-20 och Landinfo, *Afghanistan: Ekteskap*, s. 25 och Max Planck Institute, *Family structures and family law in Afghanistan: A Report of the Fact-Finding Mission to Afghanistan January – March 2005*, s. 19-20.

i av en mulla vid den religiösa ceremonin då äktenskapet ingås. Äktenskapskontraktet anses av många vara en tillräcklig handling, och den är också enklare att erhålla.¹⁸⁰

Enligt uppskattningar innehar endast en låg andel av befolkningen ett äktenskapsbevis. Av intervjuade personer i NRC/Samuel Hall-rapporten hade ca 14 procent av männen och ca 8 procent av kvinnorna äktenskapsbevis.¹⁸¹

Bröllop är en stor händelse i afghaners liv och äktenskapets giltighet i folks ögon är inte främst knutet till dess juridiska giltighet. Det väsentliga är att det gifta paret uppfattas som gifta av den sociala omgivningen, vilket exempelvis sker genom ett storslaget bröllop, vilket medför att det blir allmänt känt att paret ingått äktenskap.¹⁸² I fall där ett par inte registrerat sitt äktenskap hos myndigheterna och frågor skulle uppstå som gör att de måste bevisa sitt äktenskap måste kopia av äktenskapskontraktet uppvisas.¹⁸³

7.3 Dödsattest

Den afghanska civilrätten (Afghan Civil Code 1977) reglerar registrering och dokumentation av dödsfall.¹⁸⁴

Kapitel 4 i 2014 års lag om befolkningsregistrering fastställer villkor kring registrering av dödsfall. Enligt lagen är man skyldig att rapportera ett dödsfall till närmaste PRD-kontor inom 30 dagar (artikel 20). Vid dödsfall av en medlem av *kuchi* ska detta rapporteras av en förmyndare, släkting eller representant för *kuchi* till närmaste PRD-kontor inom tre månader (artikel 16(2)).¹⁸⁵

En undersökning av afghanska myndigheter och US Aid 2010 konstaterar att det vid de flesta dödsfall inte utfärdas någon dödsattest.¹⁸⁶ Brister i befolkningsregistrering innebär att endast en liten andel av dödsfallen registreras i landet.¹⁸⁷

När det gäller arv är det inte en dödsattest som krävs primärt utan en *asl-ulwerasa*, som är ett dokument som erhålls via domstol genom intyg av en lokal mulla/wakil¹⁸⁸ samt av tre andra vittnen till dödsfallet.¹⁸⁹

Enligt Immigration and Refugee Board of Canada kan en maka, i de fall en make betraktas som saknad eller förmodad död, erhålla en officiell dödförklaring från domstolen. Kvinnan måste förlita sig på vittnesmål från grannar, vänner eller mannens familjemedlemmar för att övertyga domstolen om makens försvinnande. Efter att ha erhållit en officiell dödförklaring från domstolen har änkor rätt att få ut sitt arv, som uppgår till en fjärdedel av makens egendom om de är barnlösa och en åttondel om de har barn. På grund av att en begäran om officiell

¹⁸⁰ Landinfo, *Afghanistan: Ekteskap*, s. 25 och Max Planck Institute, *Family structures and family law in Afghanistan: A Report of the Fact-Finding Mission to Afghanistan January – March 2005*, s. 19f.

¹⁸¹ NRC/Samuel Hall, s. 23.

¹⁸² Landinfo, *Afghanistan: Ekteskap*, s. 25.

¹⁸³ Max Planck Institute, *Family structures and family law in Afghanistan: A Report of the Fact-Finding Mission to Afghanistan January – March 2005*, s. 20.

¹⁸⁴ *Civil law of the Republic of Afghanistan*, 1977.

¹⁸⁵ *Afghanistan: Law of 2014 on Registration of Population Records* [Afghanistan].

¹⁸⁶ Afghan Public Health Institute -Ministry of Public Health, *Afghanistan Mortality Survey 2010*, November 2011, s. 135, <https://dhsprogram.com/pubs/pdf/FR248/FR248.pdf>

¹⁸⁷ UNFPA, *Country Programme Action Plan 2015-2019 between the government of the Islamic Republic of Afghanistan and the United Nations Population Fund*, 2015-02-08, s. 5.

¹⁸⁸ Stavas även wakeel. Enligt källor betyder ordet representant för distrikt/stadsdel, se https://www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/ajpreport_20050718.pdf (s.27) och https://iwaweb.org/wp-content/uploads/2014/12/wakil_e_gozar_en.pdf (s.5)

¹⁸⁹ NRC/Samuel Hall, s. 21.

dödförklaring av en saknad make kan uppfattas som ett vanärande av makens minne eller att maken önskar honom död, är det emellertid många kvinnor som avstår från att gå till domstolen.¹⁹⁰

8 Integritetshotande faktorer och andra svårigheter

8.1 Korruption, kapacitets- och kompetensproblem

Afghanistan rankas som ett av världens mest korrupta länder. Även om de statliga institutionerna formellt sett agerar utifrån ett omfattande juridiskt regelverk så brister det ofta i tillämpningen av lagstiftningen. Det finns ett stort glapp mellan lagstiftning och praktisk tillämpning, vilket påverkar effektivitet, integritet och transparens inom statsförvaltningen.¹⁹¹ Direktören för PRD har i möte med norska Landinfo i september 2015 förklarat att man brottas med stora korruptionsproblem inom avdelningen även om man också arbetar systematiskt för att komma till rätta med det.¹⁹² I NRC/Samuel Hall-studien uppgav respondenterna att personliga kontakter och mutor underlättade och i vissa fall även krävdes för att få dokument utfärdade från myndigheterna. Man ansåg också korruptionsproblemen som större inom utfärdande-processen av *tazkira* medan passkontoret beskrevs som det "renaste" kontoret.¹⁹³ Bristande kunskap om lag och rätt hos rättstillämpande tjänstemän, liksom även hos de som ansöker om olika civilrättsliga handlingar, kan också leda till procedurer som inte överensstämmer med lagstiftningen.¹⁹⁴

Relationen mellan det afghanska centralstyret och lokala myndigheter är traditionellt sett svag, vilket medfört bristande styrning över lokal myndighetsutövning samt svaga lojalitetsband mellan den lokala och den centrala nivån.¹⁹⁵ Den afghanska staten är samtidigt starkt centraliserad och resursfördelning avgörs genom omständliga byråkratiska procedurer som ofta försenas, vilket bidrar till att man brister i att leverera basal service till landets invånare. Omfattande korruption och nepotism inom statsförvaltningen gör också att meritbaserad rekrytering av statliga tjänstemän får stå tillbaka med bristande kompetens inom förvaltningen som följd.¹⁹⁶ Begränsad läs- och skrivkunighet, transkribering samt otillräckliga förvaltningsrutiner är exempel på faktorer som kan ligga bakom avvikelser mellan olika dokument som utfärdats.¹⁹⁷

Pågående digitalisering och utfärdande av den nya *e-tazkiran* framhålls dock av flera källor som positivt för att minska problemen med falska *tazkiror*. *E-tazkiraprocessen* framhålls som

¹⁹⁰ Canada: Immigration and Refugee Board of Canada, *Afghanistan: Acquisition of widow status, both social and legal, when husband is missing or presumed dead; impact on a woman's status if a husband reappears after she has remarried; ability to divorce a first husband who has been missing for years (2003-2006)*, 2007-03-02, <http://www.refworld.org/docid/469cd6b02.html>

¹⁹¹ Transparency International (TI), *National Integrity System Assessment, Afghanistan 2015*, 2016, s.14 och 167, <http://www.transparency.org/whatwedo/publication/6827>

¹⁹² Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 20.

¹⁹³ NRC/Samuel Hall, s. 34.

¹⁹⁴ *Ibid*, s. 21.

¹⁹⁵ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 20.

¹⁹⁶ TLO, s. 16.

¹⁹⁷ Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, s. 18.

mer tillförlitlig än pappers-*tazkiraprocessen*,¹⁹⁸ och *e-tazkiran* anses minska risken för förfalskningar/duplikationer.¹⁹⁹

9 Konsekvenser av dokumentlöshet

Detta kapitel har inte uppdaterats sedan version 1.0.

För en afghansk medborgare i avsaknad av *tazkira* och annan dokumentation så begränsas möjligheterna att få tillgång till olika typer av social service. För kvinnor utgör *tazkira* och äktenskapsbevis exempelvis nyckeldokument för möjligheten att utöva sin rätt till arv och ägande av land och annan egendom.²⁰⁰ Även om dokumentation finns så kan dock en kvinna ha svårt att utöva dessa rättigheter till följd av konservativa normer i familjen och i lokalsamhället där kvinnan lever eller då kvinnan saknar kunskap om sin lagliga rätt.²⁰¹

Avsaknad av *tazkira* innebär också svårigheter att tillgå annan dokumentation och medför begränsningar på arbetsmarknaden då vissa typer av arbeten kräver *tazkira*. Vidare innebär avsaknad av dokumentation begränsningar för en individ att få tillgång till exempelvis sjukvård, utbildning och rättsväsende. Att inte ha en *tazkira* kan vidare försvåra tillgången till humanitärt bistånd även om handlingen inte utgör ett absolut krav för sådant stöd.²⁰² Utan en *tazkira* eller andra möjligheter att bekräfta sin identitet kan det för vissa grupper även finnas en viss risk för att man ses som icke-medborgare. Enligt uppgifter till Forced Migration Review ska det exempelvis ha skett att personer som tillhört *jat*-gruppen blivit utvisade ur landet på grund av detta.²⁰³

Summary

The present report is intended to serve as support in the investigation of identity and residence issues conducted in migration cases. It includes information related to citizenship, population registration and the issuance of *tazkiras*, passports and other official documents.

This updated version (2.0) contains new information primarily in the parts of the report focusing of population registration, digitalisation and *tazkira* issuance. The new *e-tazkira* process is described as well as the structural changes regarding responsible authority for the registration of vital life events and the issuance of vital documents like the *tazkira*. A major change here is the cessation in 2018 of the newly established ACCRA (Afghanistan Central Civil Registration Authority) as an independent authority, already within a year from its establishment.

¹⁹⁸ Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29; Afghansk analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02; Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12.

¹⁹⁹ Afghansk analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02; Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

²⁰⁰ NRC/Samuel Hall, s 35.

²⁰¹ United States Institute of Peace (USIP), *Women's Access to Justice in Afghanistan. Individual Versus Community Barriers to Justice*, 2014, s. 20, http://www.usip.org/sites/default/files/PW98_Women's-Access-to-Justice-in-Afghanistan.pdf

²⁰² NRC/Samuel Hall, s. 35-38.

²⁰³ FMR.

Källförteckning

Elektroniska källor

Afghanistan Analysts Network (AAN), *An Afghan Population Estimation*, 2012-07-07, http://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/downloads/2012/09/22_Pinney_An_Afghan_Population_Estimation.pdf

Afghanistan Analyst Network (AAN), *Struggling to Get a Quorum in Parliament: Fiddling the figures and suspending MPs*, 2016-05-31, http://www.ecoi.net/local_link/326659/453468_en.html

Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Troubled History of the E-Tazkera (Part 1): Political upheaval*, 2016-01-25, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-troubled-history-of-the-e-tazkera-part-1-political-upheaval/?format=pdf>

Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Troubled History of the E-tazkera (Part 2): Technical stumbling blocks*, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-troubled-history-of-the-e-tazkera-part-2-technical-stumbling-blocks/>

Afghanistan Analysts Network (AAN), *The E-Tazkera Rift: Yet another political crisis looming?*, 2018-02-11, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-e-tazkera-rift-yet-another-political-crisis-looming/>

Afghanistan: Law of 2014 on Registration of Population Records [Afghanistan], [inofficiell översättning], 2014, <http://www.refworld.org/docid/544a4c434.html>

Afghan Public Health Institute -Ministry of Public Health, *Afghanistan Mortality Survey 2010*, November 2011, <https://dhsprogram.com/pubs/pdf/FR248/FR248.pdf>

Canada: Immigration and Refugee Board of Canada, *Afghanistan: Acquisition of widow status, both social and legal, when husband is missing or presumed dead; impact on a woman's status if a husband reappears after she has remarried; ability to divorce a first husband who has been missing for years (2003-2006)*, 2007-03-02, <http://www.refworld.org/docid/469cd6b02.html>

Canada: Immigration and Refugee Board of Canada, *Afghanistan: Documents required to travel within Afghanistan, documents required to pass checkpoints (2013-January 2015)*, 2016-02-13, <http://www.refworld.org/docid/56d7ef094.html>

Canada: Immigration and Refugee Board of Canada, *Afghanistan: Description and samples of the Tazkira booklet and the Tazkira certificate; information on security features*, 2011-09-16, <http://www.refworld.org/docid/4f1510822.html>

Central Statistics Organization (CSO), *Analysis of population projections 2016-17*, <http://www.cso.gov.af/en/page/demography-and-socile-statistics/demograph-statistics/3897111>

Civil law of the Republic of Afghanistan, 1977, <http://law.stanford.edu/wp-content/uploads/sites/default/files/publication/737834/doc/slspublic/Afghan%20Civil%20Code%20%20English%20translation%20ALEP%20Sept%202014.pdf>

Constitution of Afghanistan, [inofficiell översättning], 2004-01-03, <http://www.refworld.org/docid/404d8a594.html>

- Danish National ID Centre, *Afghanistan: National Identity Card (Tazkera)*, 2019-05-16, s. 6, <https://www.nidc.dk/-/media/ED62A4C6CB7A4235A8BC8937BF8E3550.pdf>
- DLA Piper, *Birth registration - Phase two: A comparative report prepared for UNICEF*, maj 2016, <http://www.dlapiperprobono.com/export/sites/pro-bono/downloads/pdfs/UNICEF-Birth-Registration-Phase-2-Report-May-2016....pdf>
- Embassy of Afghanistan in Sweden, *Consular Services - e-Passport*, (odaterad), <https://embassyofafghanistan.se/e-passport/>
- Forced Migration Review (FMR), *Afghanistan's displaced people: 2014 and beyond*, maj 2014, <http://www.fmreview.org/afghanistan/kuppers.html>
- Immigration and Refugee Board of Canada (IRB), *Afghanistan: Requirements and procedures to obtain tazkira (tazkera), including from abroad; appearance and security features (2017 – February 2019)*, 2019-02-06, <https://www.ecoi.net/de/dokument/2003515.html>
- Khaama Press, *Dual citizenship an 'excuse' for barring Afghan Cabinet nominees*, 2015-01-22, <http://www.khaama.com/dual-citizenship-an-excuse-for-barring-afghan-cabinet-nominees-8973>
- Khaama Press, *Dual citizenship cancellation of three nominee ministers confirmed: MOFA*, 2015-01-24, <http://www.khaama.com/dual-citizenship-cancellation-of-three-nominee-ministers-confirmed-mof-28057>
- Keesing Documentchecker (betaltjänst)
- Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Ekteskap*, 2014-06-05, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=32528>
- Landinfo, *Respons: Afghanistan: Krav til foreldres samtykke ved søknad om statsborgerskap for barn*, 2015-01-27, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38363>
- Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, 2016-10-20, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38355>
- Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*, Uppdaterad version 2019-05-22, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/05/Temanotat-Afghanistan-Tazkera-pass-og-andre-ID-dokumenter-22052019.pdf>
- Law of Citizenship in Afghanistan* [Afghanistan], 1936-11-06, <http://www.refworld.org/docid/42d63de34.html>
- Law on Citizenship of the Islamic Emirate of Afghanistan* [Afghanistan], 2000-06-24, <http://www.refworld.org/docid/404c988d4.html>
- Max Planck Institute, *Family structures and family law in Afghanistan: A Report of the Fact-Finding Mission to Afghanistan January – March 2005*, april 2005, http://www.mpipriv.de/files/pdf3/mpi-report_on_family_structures_and_family_law_in_afghanistan.pdf
- Ministry of Interior Affairs (MoIA), Islamic Republic of Afghanistan, *Deputy Ministry Administration*, (odaterad), <http://moi.gov.af/en/page/3177/deputy-ministries/administration>

Norwegian Refugee Council (NRC)/Samuel Hall, *Access to Tazkera and other civil documentation in Afghanistan*, 2016-11-08, https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/af_civil-documentation-study_081116.pdf

National Statistic and Information Authority (NSIA), *About us*, odaterad, <https://nsia.gov.af/about-us/about-nsia>

National Statistic and Information Authority (NSIA), 2020, <https://nsia.gov.af/services>

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Two for All: Afghanistan's Identity-Card Crisis*, 2016-08-05, <http://www.rferl.org/a/afghanistan-id-card-crisis/27902679.html>

Reuters, *Afghan parliament rejects cabinet nominees over dual citizenship*, 2015-01-21, <http://www.reuters.com/article/us-afghanistan-cabinet-idUSKBN0KU1WH20150121>

Samuel Hall Consulting, *Jogi and Chori Frosh communities: a story of marginalization*, for UNICEF, 2011, s. 15, <http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2011/11/Assessment-of-Out-of-School-Children-and-JOGI-Communities.pdf>

The Liaison Office (TLO), *An Exploratory Study of Afghan Tazkira Ownership*, juni 2013 (rapporten ej tillgänglig på internet)

TOLOnews, *Afghanistan Launches Online Passport Application Service*, 2016-01-14, <http://www.tolonews.com/node/12566>

Transparency International (TI), *National Integrity System Assessment, Afghanistan 2015*, 2016, <http://www.transparency.org/whatwedo/publication/6827>

UNICEF, *Child Notice Afghanistan*, 2015, https://www.unicef.be/wp-content/uploads/2014/05/UNC_Rapport_Child_Notice_Afghanistan_EN_FINAL_web.pdf

United Nations Population Fund (UNFPA), *Country Programme Action Plan 2015-2019 between the government of the Islamic Republic of Afghanistan and the United Nations Population Fund*, , 2015-02-08, http://afghanistan.unfpa.org/sites/asiapacific/files/pub-pdf/UNFPA-GOIRA-CPAP-2015-2019-EN_0.pdf

United Nations Population Fund (UNFPA), *Central Statistics Organization of Afghanistan Launches Highlights of the Results of Socio-Demographic and Economic Survey for Takhar Province*, 2016-05-10, <http://afghanistan.unfpa.org/news/central-statistics-organization-afghanistan-launches-highlights-results-socio-demographic-and>

US Department of State, *2015 Country Reports on Human Rights Practices - Afghanistan*, 2016-04-13, <http://www.refworld.org/docid/5711040d4.html>

US Department of State, *2015 Report on International Religious Freedom - Afghanistan*, 2016-08-10, <http://www.refworld.org/docid/57add8aec.html>

United States Institute of Peace (USIP), *Women's Access to Justice in Afghanistan. Individual Versus Community Barriers to Justice*, 2014, http://www.usip.org/sites/default/files/PW98_Women's-Access-to-Justice-in-Afghanistan.pdf

Utrikespolitiska institutet, Landguiden, *Afghanistan*, Avsnitt: Befolkning och språk, uppdaterad 2016-05-31 (betaltjänst)

Muntliga källor

Afghanistans ambassad i Teheran, via Sveriges ambassad, E-post, 2019-02-17.

Afghansk analytiker 1, Skypeintervju 2019-08-29.

Afghansk analytiker 2, Skypeintervju 2019-09-02.

National Statistic and Information Authority (NSIA), möte i Kabul 2020-01-20.

Internationell NGO, Skypeintervju 2019-09-12

Internationell organisation, möte i Kabul, april 2016.

Bilaga 1. Exempel på tazkiror

Photo 1: Daud-era Tazkera

Photo 2: Najibullah-era Tazkera

Photo 3: Taliban-era Tazkera (left)

Källa: TLO, 2013, s. 36